

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 72 / III Legislatura / Sisè període

Dimarts, 25 de setembre de 1990

Presidència del Molt Honorable
Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda

Sessió Plenària núm. 55

Primera reunió

SUMARI

La sessió s'obre a un quart d'onze del matí i set minuts.

Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu (Punt únic de l'ordre del dia.)

Exposició: M. H. Sr. President de la Generalitat (p. 3559).

Evolució de Catalunya en la dècada dels vuitanta (p. 3559)

Creixement del PIB català (p. 3559)

Inversió estrangera (p. 3559)

Inversió autòctona

— obra pública (p. 3559)

— Jocs Olímpics (p. 3559)

— ensenyament (p. 3559)

— cultura (p. 3559)

— normalització lingüística (p. 3560)

— pressupostos de la Generalitat (p. 3560)

— sanitat (p. 3560)

— esport (p. 3560)

— altres (p. 3560)

Projecció internacional de Catalunya (p. 3560)

*Marc històric actual de Catalunya**—Espanya (p. 3560)**—Europa (p. 3560)**—Mediterrani (p. 3560)**Competitivitat**—infraestructures**—comunicacions terrestres (p. 3561)**—agricultura (p. 3561)**—equipaments escolars (p. 3562)**—universitats (p. 3562)**—potencial tecnològic (p. 3563)**Identitat**—concepte de nació europea (p. 3563)**—evolució del coneixement català (p. 3564)**Sentit comunitari**—desequilibri territorial (p. 3566)**—desenvolupament global del país (p. 3567)**Projecció**—el marc de l'autogovern**—nova negociació sobre el finançament (p. 3567)**—clima de diàleg (p. 3568)**—Catalunya, fet diferencial (p. 3569)**Crisi del golf Pèrsic**—posició del Govern de la Generalitat (p. 3570)**—política econòmica espanyola (p. 3571).**La sessió s'aixeca a les dues del migdia i tretze minuts.*

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 55.1

La sessió s'obre a un quart de dotze del matí i set minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i la lletrada Sra. Andreu.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat, acompanyat dels H. Srs. Consellers de Governació, d'Ensenyament, de Cultura, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Justícia, d'Indústria i Energia, de Comerç, Consum i Turisme i de Benestar Social.

Ordre del dia

Punt únic: *Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu.*

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

D'acord amb l'article 123 del Reglament, aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu. Té la paraula el Molt Honorable senyor President de la Generalitat.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol i Soley): Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, d'acord amb el que preveu el Reglament d'aquest Parlament, em presento davant de la Cambra per a iniciar el debat de política general que, preceptivament, s'ha de fer cada any.

Si dedico la primera part del meu parlament a analitzar l'evolució de Catalunya durant la dècada dels vuitanta, que en conjunt ha estat positiva, no és per explotar la part de mèrit que hi té el Govern que presideixo, sinó, com veuran, perquè l'horitzó de futur que vull dibuixar requereix arrancar de la prèvia constatació de la realitat d'avui.

Així mateix, vull dir, d'antuvi, que aquesta valoració —al meu entendre, positiva— és vàlida per al país en general i per a la gran majoria d'institucions catalanes; és més: també les transformacions que hi ha hagut a nivell de tot l'Estat ens han ajudat. Vagi això per endavant. Confio que això ha de permetre acceptar més, a tothom, la meua afirmació que la dècada dels vuitanta ha estat globalment bona per a Catalunya; confio que això em permetrà deixar constància d'uns quants fets positius sense que ningú se senti obligat a trencar-se el cap per veure com se'ls pot rebaixar o aigualir.

Ja que molta gent confereix un caràcter d'integral a les dades econòmiques, vegem-ne quatre, només quatre. Comencem pel creixement del producte interior brut català: va ser del 5,6% l'any 1987, del 5,4 el 1988, del 5,6 el 1989 —per sobre del creixement mitjà espanyol i del de les regions econòmicament fortes; molt per sobre, també, del creixement mitjà de la Comunitat Europea.

Pel que fa a l'atur, hi ha hagut, en aquests tres anys, una disminució d'un 49%, contra un 27 en el conjunt d'Espanya, i s'han creat 365.000 llocs de treball.

Pel que fa a la inversió estrangera, Catalunya ha representat el 32,7, el 23,7 i el 24,6 del total a Espanya, en cadascun d'aquests tres anys. Tinguin en compte que aquestes dades in-

clouen les inversions de tota mena, també les immobiliàries i les financeres, i àdhuc les de *hot money*, diner que entra i surt, molt poc estable: si només ens referíssim a inversions estables, la cota catalana seria molt més alta, i si ens referíssim només a les industrials oscil·laria entre el 35 i el 40%.

Pel que fa a la inversió autòctona, no tenim dades comparables a les anteriors, però es calcula que els increments d'inversió cada any han estat, aproximadament, del 20%, que és un increment molt notable.

Vegem ara unes altres dades a les quals també se sol donar importància: s'han fet, durant aquests deu anys, 4.862 quilòmetres nous de xarxa de carreteres de la Generalitat, i s'ha incrementat en un 11% la longitud de vies dels Ferrocarrils de la Generalitat; la xarxa de metro de Barcelona i poblacions veïnes s'ha incrementat amb 49 quilòmetres i amb 29 estacions. Aquí caldria afegir-hi el que ha fet l'Administració central, que durant els darrers anys ha fet i està fent inversions molt importants a la xarxa viària de Catalunya.

Parlem dels Jocs Olímpics. Concretament, la Generalitat ha fet, o està fent, o farà, d'aquí al 1992, obres directament relacionades amb els Jocs Olímpics pel valor de 74.000 milions; per les dades de què dispo, l'Ajuntament de Barcelona està fent una aportació també molt important, de vora 65.000 milions, i l'Administració central la fa de vora 220.000 milions. No incloc dintre d'aquest capítol olímpic la modernització i ampliació del servei telefònic, com de vegades es fa, perquè entenc que és un abús, fer-ho: entenc que, per exemple, donar un bon servei telefònic entre Barcelona i Madrid, Barcelona i Sant Cugat i Barcelona i Nova York, o Premià de Dalt i Premià de Mar, no té res a veure amb el fet excepcional d'uns jocs olímpics, sinó amb la més elemental exigència d'una societat moderna. Però, a l'hora de repassar el que durant aquests anys s'està fent, cal subratllar aquestes inversions, també, com a molt importants.

Passem a un altre capítol: el de l'ensenyament. S'han creat, durant els darrers vuit anys 221.565 places escolars a Catalunya, repartides així: 144.062 d'EGB i 77.503 de BUP i d'FP. Se n'han creat també —i crec que això és molt significatiu— 1.778 d'ensenyament especial, i se n'han creat 5.374 de pre-escolar. I s'han dedicat 83.743 milions a equipaments escolars i millores del sistema educatiu. Per altra banda, hem incrementat l'oferta en 6.000 places de primer curs en centres d'ensenyaments universitaris de nova creació, a diversos indrets de Catalunya, en els darrers quatre anys; les subvencions de la Generalitat a les tres universitats fins ara existents s'han duplicat en els darrers quatre anys, passant de 15.000 milions a 32.000 per despesa corrent, i, a més, s'han destinat 25.000 milions per a inversions per tal de procedir a la seva renovació o ampliació.

Analitzem ara algunes dades referents al camp cultural. Durant l'any 1990, la cultura catalana rebrà subvencions —de la Generalitat, només; o sigui, deixo de banda altres institucions— per valor de 7.693 milions, contra 3.878 ara fa dos anys, i es faran inversions —repeteix, sense comptar-ne d'altres, algunes d'importantes, d'altres institucions—, es faran inversions per valor de 2.493 milions, contra 1.250 ara fa dos anys; el nombre de biblioteques fetes per la Generalitat durant els darrers set anys —i sense comptar les que hagin pogut fer altres institucions públiques o privades— ha estat de 72, i el de museus, de 17; l'edi-

ció de llibres en català ha passat de 2.140, l'any 1982, a 3.975, l'any 1989.

Pel que fa al coneixement i ús del català, l'evolució ha estat la següent: segons el cens de 1986 —l'últim que tenim—, el nombre de persones que entenen el català és del 90,3% —el 90,3% de la població—, contra el 79,8 en el cens de 1981 —previsiblement, el cens de 1991 posarà de manifest un gran progrés en aquest punt. Pel que fa al percentatge dels qui parlen el català, era, el 86, del 64%: aquesta dada, no la tenim referida a 1981, però també aquí tot sembla indicar que la dada de 1991 serà sensiblement més alta.

Mirem un moment, aturem-nos un moment, també, en un altre aspecte significatiu del nostre viure col·lectiu: concretament, com han evolucionat, en els pressupostos de la Generalitat —i repeteixo que no són els únics que s'apliquen a Catalunya—, com han evolucionat les partides dedicades a la gent gran, als disminuïts psíquics i físics i, en general, a les persones que pateixen un tipus o altre d'handicap: en els darrers cinc anys, el diner destinat a les persones disminuïdes ha passat de 3.389 milions a 7.768 —amb un increment del 123%—; el destinat a les persones grans, de 2.799 a 6.982 —amb un increment del 149%—, i, pel que fa a l'atenció primària, s'ha passat de 965 milions a 2.605 —amb un increment del 170%. Aquest és un camp en el qual Catalunya i la Generalitat ocupen, en el conjunt de l'Estat, una posició pionera en tots sentits, també en el legislatiu i en el de control i vigilància.

La sanitat és un camp molt complex; és un camp, a més, on tots els progressos que hi ha hagut —que n'hi ha hagut molts— poden, en un moment donat, quedar emmascarats per una falla concreta o una insuficiència —que n'hi continua havent: per exemple, per les llistes d'espera, que encara n'hi ha.

Però, simplement, per donar una idea del que ha passat durant aquests anys, els diré que en sis anys s'han construït 56 nous centres d'atenció primària i que se n'han remodelat de dalt a baix 161; que en tres anys s'ha passat de 2.770 llits per a malalts vells i crònics a 4.000, i que, només en hospitals comarcals, s'ha passat de 2.539 llits a 4.578 en cinc anys. Subratllo aquest últim fet pel que significa des del punt de vista —és a dir, aquest fet dels llits comarcals— de l'equilibri territorial, de la cohesió i la consolidació de les estructures comarcals.

Una pinzellada, ara, sobre l'esport, al marge del que es fa per als Jocs Olímpics. Només una dada: durant els darrers nou anys s'han construït o millorat 1.500 instal·lacions a tot Catalunya, sovint amb la col·laboració d'ajuntaments i diputacions. De fet, avui, Catalunya —i repeteixo que això és així al marge, fins i tot, de les instal·lacions olímpiques— té en aquest terreny un nivell superior, àdhuc, a la mitjana europea.

I així podríem anar seguint des de terrenys industrials fins a les inversions en sanejament, des de l'aqüicultura i la pesca fins a la rehabilitació d'edificis de tota mena, des de l'abastament d'aigua a les poblacions fins a la lluita contra els incendis forestals.

Els estalviaré aquesta llarga enumeració. Únicament vull afegir que un altre punt en el qual hi ha hagut un canvi molt substancial ha estat el de la presència i el prestigi internacionals de Catalunya. El lloc que els mitjans de comunicació estrangers donen a Catalunya, al marge, fins i tot, del tractament derivat d'un fet tan important com són els Jocs Olímpics de Barcelona, el lloc que li donen és molt considerable, sense comparança

possible amb cap altre moment de la nostra història moderna. I això, en tots els temes: el cultural i l'artístic, l'econòmic i el polític; en tots.

Torno a subratllar que no pretenc fer un discurs ni exhaustiu ni triomfalista, i menys encara un discurs polèmic contra res ni contra ningú. Si el debat m'hi obligués, faria un altre tipus de discurs, més complet i políticament més intencionat; però ara jo prefereixo passar per alt, per exemple, els motius de queixa o de divergència amb el Govern central, i, en canvi, fer constar algunes de les seves contribucions positives a l'actual moment català. Ni tampoc vull dissimular gens ni mica les aportacions a aquesta política d'altres institucions, com les diputacions, com els ajuntaments —i d'una manera especial, el de Barcelona, en tot el referent als Jocs Olímpics i a l'entorn d'ells, que es fa a la ciutat de Barcelona. Més encara: tampoc no vull silenciar tot el que la societat civil catalana està fent en aquest sentit, que és molt, moltíssim.

Indefectiblement, en el curs del meu discurs m'hauré de referir al que crec que continuen essent mancances greus de caràcter institucional català, però tampoc no ho vull fer ara, encara; ara, el meu objectiu no és la reclamació, ni tan solament la presentació d'una tasca de govern brillant. El meu objectiu és subratllar amb força un fet, i és que Catalunya progressa, és que Catalunya ha fet un gran progrés, i que, precisament per això, per una banda, s'imposa definir uns nous horitzons, i, per l'altra, veure si, d'una vegada, podem superar determinats handicaps que dificulten l'aprofitament de la favorable conjuntura que estem passant i de les noves cartes de què disposem.

Però abans els vull parlar del marc històric en què ens movem. Més enllà de la conjuntura concreta, hem de veure quin és el món en què ens movem, què dona de si l'etapa històrica que estem vivint. Val a dir que aquest marc històric s'ha vist afectat darrerament per la crisi del Golf —després em referiré a aquest tema des del punt de vista polític—; ara em limito a dir que la crisi del Golf obliga a mitigar i a envoltar de cautela el pronòstic positiu que des de fa anys estic fent respecte a l'economia i al desenvolupament catalans. Amb tot, crec que continuen essent certes tres coses molt positives: vivim en un estat —Espanya— que és, en el seu conjunt, una realitat emergent, no tant com de vegades se'ns vol fer creure, però emergent. L'altre nostre gran marc, Europa —i especialment l'occidental—, també és emergent; no és ben bé, o no és encara, una gran potència en determinats aspectes decisius —ja es veu aquests dies—, però és netament emergent. I vivim en una àrea, la del sud d'Europa, de la qual es pot dir —sobretot si es diu també amb una certa mesura— que també és emergent; especialment, ho és la Mediterrània nord-occidental. Crec, a part d'això —i malgrat, com els deia, que en el futur immediat és probable que hi hagi una certa frenada—, que els anys noranta seran en general anys de creixement.

Als efectes de la nostra anàlisi, ara i aquí deixo de banda que probablement —i és ben de doldre— hi haurà àrees del món, potser algun continent sencer —o quasi sencer— que es quedarà enrere; però crec que podem i hem de sortir de la base que hi haurà creixement, més moderat, potser, del que fa poc pensàvem, però creixement real, i que Europa, probablement, esdevindrà l'àrea principal d'acció econòmica en el món. Tot plegat —això—, tot plegat en el marc d'una creixent internacionalització en tots sentits.

Tot això és bo, tot això és bo, però comporta molts riscos, que només un esforç de conscienciació i de superació permetrà obviar. Per exemple: més que mai, en una situació així, Catalunya ha de fer un esforç per enfortir la seva identitat com a poble, i és això el que jo entenc per nacionalisme; però aquest nacionalisme no es pot definir ni en termes negatius, és a dir, contra els altres, ni en termes defensius, és a dir, buscant la salvació en el recloïment —un i altre serien inútils—, sinó que s'ha de definir, per una banda, en el terreny de la competitivitat, i, per l'altra, en el conreu dels propis valors positius.

Naturalment, ho torno a dir, cal ser prudent en les prediccions —i ara més que mai, amb la crisi del golf Pèrsic pendent de solució—, però en descriure el panorama actual tal com el veig, ho faig amb tranquil·litat i amb seguretat respecte a les conclusions finals, perquè, passi el que passi —com no fos que hi hagués un cataclisme—, les decisions i l'orientació que ha de pendre Catalunya, en tot cas, les ha de prendre. Probablement, el Ministre Solchaga i el Govern central hauran de modificar poc o molt la seva política, i això ens afectarà; però en el nostre àmbit d'acció, que no és el macroeconòmic, haurem de mantenir els mateixos objectius, tot i admetent que el ritme es pot veure frenat. I això, que podem haver d'anar una mica més a poc a poc, ho vull deixar ben subratllat, ben subratllat.

Després d'aquesta breu referència al marc general en què ens movem, torno a Catalunya. Parlava de les noves cartes de què disposem. Això, aquestes noves cartes, i la situació general que acabo de descriure, ens permeten i ens obliguen, alhora, a fer que el país faci un salt endavant, un salt qualitatiu i consolidat. Com fa poc vaig dir al poble de Catalunya en el missatge de l'Onze de Setembre, ara la nostra consigna pot ser i ha de ser fer un país de qualitat.

Per aconseguir això —i ara entro en el punt central del meu discurs—, quines són les idees força que el Govern de la Generalitat entén que han d'actuar d'una manera preferent durant els propers anys? Són dues parelles d'idees que es complementen: en primer lloc, competitivitat i identitat.

Parlem, en primer lloc, de la competitivitat. Hi ha, en aquest terreny de la competitivitat, l'acció pròpiament i directament econòmica. Hem de tenir en compte dos fets: per una banda, la constitució del Mercat Únic Europeu, i, per l'altra, la creixent internacionalització de l'economia mundial; tots dos fets —de fet, tots dos bastant en la mateixa línia—, tots dos fets, i en el nostre cas, especialment el primer, el del Mercat Únic Europeu, representen un increment de la competència pel que fa a la localització de l'activitat econòmica, és a dir, la supressió dels mercats estatals obliga Catalunya i qualsevol zona d'Europa a competir, com a mínim, amb totes les regions de la Comunitat.

Entre els factors que més condicionen la competitivitat d'una àrea econòmica, n'hi ha tres de molt rellevants: les infraestructures en general —i especialment les de comunicació—, la formació i el potencial tecnològic. Analitzem aquests tres punts. Que les infraestructures, les comunicacions, les telecomunicacions, l'abastament d'aigua, etcètera, són importants, això és un fet indiscutible; hi estem d'acord. Però a aquestes altures —i vull subratllar molt el que ara vaig a dir—, a aquestes altures és hora de dir que el nostre problema més gran ja no són les infraestructures: ja no és tant fer país, en el sentit material de la paraula, com omplir-lo —i, això, voldria desenrotllar-lo—, omplir-lo de contingut. De bon contingut. Ja ara el nostre proble-

ma més gran no és fer aules escolars, com que l'ensenyament sigui bo; ja no és fer terrenys industrials, com que el capítol R+D de les nostres empreses sigui més alt; ja no és tenir més hotels, sinó tenir hotels millors i que el servei —fins i tot en el tracte humà— sigui millor; ja no és tenir més construccions esportives, sinó generalitzar, d'una forma equilibrada, la pràctica de l'esport.

Cuito a precisar que, amb això, no vull dir que puguem donar per acabada la fase de creació d'infraestructures; no està acabada, ni s'acabarà mai: podríem parlar, per exemple, de l'aeroport, o de les telecomunicacions, que és un dels punts més febles que tenim; hi ha alguns grans eixos de carreteres i d'autopistes del tot necessaris que estan inacabats, àdhuc alguns d'ells per començar; les obres olímpiques estan molt avançades, però no acabades encara; el tema bàsic per al nostre futur, del TGV, tot just està encetat; els grans regadius es començaran ara, i és a mig fer tot el que cal fer en la qüestió de depuració i sanejament, etcètera.

No vull dir —i vostès després ho veuran de manera més pràctica— que cregui que el Govern de la Generalitat i totes les institucions que operen a Catalunya no hagin de continuar fent aquest esforç, bàsic, d'infraestructures. El que vull dir és que aquest és un tema que el tenim endegat, li tenim una mica el peu al coll, diguem-ne. El país està mentalitzat en aquest sentit, i es van fent grans obres, moltes, fins al punt que això és un dels canvis positius més importants i més «frapants» que hi ha hagut durant aquests darrers anys. Hi ha programes engegats que, si bé de vegades l'escassetat de recursos els retarda, asseguren que, en pocs anys, molts dels nostres colls d'ampolla s'hauran superat —i molts s'han superat ja.

De fet, a hores d'ara ja són molt poques les oportunitats —i jo tinc un bon observatori per veure-ho, això—, són ja moltes poques les oportunitats que perdem per insuficiència d'estructures físiques: ho podem perdre per altres coses, fins i tot per falles nostres, però no per insuficiència d'estructures físiques, i aviat crec que no en perdrem cap, per insuficiència d'estructures físiques, especialment quan els temes de l'aeroport de Barcelona i dels telèfons quedin resolts. El nostre problema ara ja és, sobretot, de qualitat. Ja és més de gestió i de funcionament, de mentalitat i de formació, d'organització i de tecnologia, que de jàsseres de formigó armat o de ferro colat.

De tota manera, i per a tranquil·litat de tothom, deixin-me anomenar tot una sèrie d'obres d'infraestructura —una llista no exhaustiva, però llarga, com veuran— que s'acabaran o es començaran d'aquí a finals de 1992, tot i que he de tornar a subratllar que ara la prudència ens obliga a advertir que hi pot haver algun retard. Comencem la llista: túnel de Vallvidrera, en col·laboració amb els Ajuntaments de Barcelona i de Sant Cugat i del Consell Comarcal; Segon Cinturó de Barcelona, amb la prolongació sud fins a l'enllaç amb el Cinturó del Litoral; acabament de l'eix del Llobregat; eix de la nacional 152 fins a Vic, tram de Terradelles, prop de Ripoll; eix de l'Ebre; eix transversal —almenys, dos trams, començar-los: la circumvallació de Vic i el tram Vilobí-Santa Coloma—; la carretera de Santa Coloma a Olot; carreteres de la Costa Brava —sobretot, tres: Calonge, Platja d'Aro, travessia de Pals i variant de Santa Cristina—; autopista Rubí-Terrassa; autopista Castelldefels-Sitges; autopista Sitges-Vendrell —de peatge, totes tres—; línia 2 del metro de Barcelona; prolongació de la línia 1 fins al Camí

del Fons de Santa Coloma; cremallera de Montserrat; grans obres de regadiu als canals Algerri-Balaguer, Segarra-Garrigues, Garrigues Baixes i l'Aldea-Camarles, com d'inici pràcticament segur —n'hi ha algun altre en projecte, sobre el qual no m'atreveixo a parlar amb tanta seguretat—; 750 hectàrees de sòl industrial a crear entre 1990 i 1991. Tot això —ho repeteixo— sense parlar d'una sèrie d'obres d'infraestructura que s'estan fent o que estan compromeses per part d'altres administracions.

Els he llegit aquesta incompleta —encara que llarga— relació, només per deixar clar —com els deia— que no es tracta de no fer, de no fer ja més infraestructures de comunicació, sinó que es tracta de posar més l'accent en altres aspectes.

Aclariré millor el que els vull dir amb el següent comentari: la Universitat d'Oxford ha elaborat un mètode per valorar i classificar els països que estan en procés avançat de desenvolupament, és a dir, països no subdesenvolupats ni tampoc de desenvolupament incipient; és un mètode com un altre, però que està avalat almenys per un innegable prestigi científic. En tot cas, jo l'utilitzo perquè ajuda a explicar el que els estic dient.

Hi ha una primera fase marcada per les comunicacions i en el terreny de l'ensenyament per la Formació Professional. Hi ha una segona fase, ja no marcada per les carreteres o qualsevol altre tipus d'infraestructura física, sinó per la transparència tecnològica i, en el camp de l'ensenyament, pel desenvolupament de les universitats. Hi ha una tercera fase en què l'objectiu principal és la qualificació en tots els ordres, i és la pròpia creativitat, especialment la tècnica i la cultural.

Aquestes tres fases, de fet, coexisteixen sempre, però segons el grau de desenvolupament es pot posar o s'ha de posar l'accent més en un punt o en un altre. Nosaltres, evidentment, no podem deixar de fer carreteres —per exemple, aquestes que he dit i d'altres— i no podem oblidar que encara resta molt per fer en el camp dels equipaments, però hem d'anar posant proa cap a altres etapes. De fet, la primera etapa, nosaltres, en bona part l'hem superada.

Hem de posar —ho repeteixo— proa cap a altres etapes i és el que fem, és el que estem fent. Ho estem fent molt especialment, i entro en el segon punt, al qual m'he referit abans, el que parlava de competitivitat, en el camp de la formació.

En alguns indrets encara falten aules d'EGB, de BUP i de FP i per això enguany a edificacions escolars s'hi dedica una xifra molt important: 15.575 milions. Però, des de fa un o dos anys va creixent el pes en les inversions del Departament d'Ensenyament del que no són les parets. S'està aplicant el Pla Quadriennal d'Equipaments, s'està completant el proveïment d'ordinadors a totes les escoles d'EGB —ara que ja en tenen tots els centres de BUP i de FP—, es dediquen 1.000 milions a formació del professorat, etcètera; està guanyant pes, com els deia, la inversió en *soft* i no només en *hard*.

Vostès saben —i vull recordar-ho, és important— que en aquesta línia des de fa anys el Govern de la Generalitat ha fet tot el possible per, malgrat una **antiga** legislació estatal poc favorable en aquest sentit, conduir la Formació Professional a Catalunya cap al sistema dual. De fet, tant en el terreny de les inversions com en el de la millora dels equipaments i de l'ensenyament pròpiament dit, la Generalitat ha anat posant l'accent en la Formació Professional i estrenyent els lligams amb el món de l'empresa.

Parlem ara de la universitat. Ja fa cinc anys, des del moment que la Generalitat va rebre la competència de les universitats que els ha concedit una atenció especial —recordin només que el Pla Quadriennal, per 25.000 milions, començava l'any 88— i el cert és que les universitats catalanes han millorat sensiblement, i això m'és molt còmode de dir-ho, perquè si bé és innegable que la Generalitat hi té una part de mèrit, també és cert que l'autonomia universitària fa que el progrés de cada universitat depengui, en bona part, d'ella mateixa.

Estem iniciant ara una etapa de forta expansió universitària; és allò que dèiem, com a mínim, estem a la segona etapa d'aquelles tres de l'estudi d'Oxford. El Consell Executiu presentarà en els propers mesos un projecte de llei preveient la creació, d'aquí al mes de juny de 1993, com a mínim, de tres —com a mínim—, de tres noves universitats a Catalunya, a part de la Pompeu Fabra, que ja està creada, i a part, eventualment, d'una possible universitat privada. Aquestes noves universitats es faran a les ciutats o àrees urbanes que ja han demostrat, a través de l'experiència dels seus centres d'estudis universitaris, que estan en condicions de tenir una universitat en el ple sentit de la paraula.

De moment, la decisió està presa, està presa en ferm pel que fa a les universitats de Tarragona-Reus, de Lleida i de Girona. En aquest capítol mereix un especial esment Vic, que s'està consolidant com a ciutat universitària amb una oferta de qualitat, de qualitat i equilibrada, i que serà incrementada durant els propers anys. A part d'això, en la línia d'equilibri territorial, es crearà un centre d'estudis universitaris a Tortosa i es continuarà la política, també en la línia d'equilibri territorial, de difusió geogràfica de les escoles que imparteixen estudis de primer cicle, estudis empresarials, per exemple, o bé d'infermeria, o bé d'informàtica o d'enginyeries tècniques, etcètera. Un cas especial d'aquesta política de difusió universitària serà també la instal·lació, per part de la Universitat Politècnica de Catalunya, de nous centres al Baix Llobregat.

Permetin-me que faci una digressió sobre aquest punt, concretament el de la difusió dels estudis de primer cicle. Vostès saben que un dels objectius del Govern de la Generalitat és que a Catalunya hi hagi el màxim possible d'equilibri territorial i per això practica una política de difusió de l'activitat econòmica. Doncs, bé, un dels obstacles amb què topa aquesta política és la dificultat de trobar titulats superiors i mitjans a molts llocs de Catalunya o bé disposats a anar-hi. Convé, per tant, que hi hagi el màxim d'estudis, o el màxim possible d'estudis *in situ*, sobretot —ho repeteixo— de graus universitaris mitjans.

Una altra observació que vull fer és la següent, molt en la línia del que abans deia que tant com fer parets, el que ens cal ara sobretot és omplir de contingut i d'iniciativa aquestes parets. Un dels problemes, un altre dels problemes grans que tenim és la insuficiència en quantitat de professors: no en treuríem res d'aixecar parets si al mateix temps no ataquem aquest problema.

Fetes aquestes dues observacions, acabo aquest capítol universitari resumint el que creiem que ha de ser el model universitari català l'any 2000: Catalunya hauria de tenir aleshores no menys de vuit universitats, amb una capacitat no inferior als 8.000 alumnes cadascuna d'elles o almenys quasi totes elles; això contribuiria a corregir la massificació actual; la majoria d'elles haurien de tenir les facultats i escoles de bon nivell que

la demanda social més reclami; a part d'això, cada universitat, pel seu compte, amb l'ajut de la Generalitat, però amb una iniciativa pròpia, hauria de buscar un parell d'àmbits de formació en els quals excel·lís.

Parlem ara del potencial tecnològic. En aquest terreny som deficitaris —no és cap novetat que els ho digui—, raó de més perquè hi dediquem molta atenció; ja hi hem dedicat un gran esforç, i de fet hi han hagut progressos també aquí importants, però no suficients encara.

Aquests darrers anys els he estat informant —i, per tant, potser seré una mica repetitiu— del que anàvem fent en aquest camp o del que estàvem preparant. Aquest any hem fet noves passes endavant. Recordin les iniciatives, projectes i ja realitats més importants —algunes, ho repeteixo, prou conegudes—: el Laboratori General d'Assaigs i Investigacions; el Centre d'Aplicacions Industrials del Llàsser; el Centre Tecnològic de Motlles i Matrius, l'Escola de Disseny Tèxtil; el Laboratori Tèxtil; el Centre Especialitzat amb Visió Artificial; el Centre Nacional de Microelectrònica i l'Institut de Ciències de Materials, aquests dos concretament amb una decisiva i inicial aportació del Ministeri; la Planta pilot de Química Fina, que encara està en fase de projecte, però ja molt avançat; afegim a això quatre centres de transferència tecnològica i afegim-hi també l'Institut de Recerca i Tecnologia Agràries, amb cinc centres de recerca aplicada. No oblidin que aquest camp de l'agricultura és l'únic en el qual tenim la transferència i la competència de la recerca.

Totes aquestes iniciatives, tot aquest bloc que us acabo de descriure —que, a més, no és complet, però que tot i així em sembla que fa prou goig—, totes aquestes iniciatives configuren un bloc de suport tecnològic que aviat ens posarà a l'alçada de les àrees industrials europees avançades. I jo que de tant en tant m'he de dedicar a ensenyar això a gent que ve de fora, a gent que ve de llocs evidentment més avançats que nosaltres, puc constatar la sorpresa —s'ha de dir, perquè de fet molta d'aquesta gent ve aquí pensant que trobarà una altra mena de país—, la sorpresa positiva quan es troben amb aquestes realitats. Puc dir, i estic segur que no seré desmentit, que, de molt, mai s'havia fet a Catalunya un esforç similar.

També és significativa l'evolució de la contractació de serveis tecnològics a les universitats, que va passar de 2.393 milions, l'any 1988, a 3.623, l'any 1989; això indica que, malgrat la limitació dels valors inicials, l'evolució és bona.

Aquesta és la línia que continuarem i respecte a la qual els informaré de tres projectes significatius: un és el de la supercomputadora integrada per l'associació de dos ordinadors de gran potència ubicats: un, a la Universitat Politècnica de Catalunya, i, l'altre, a la Universitat de Barcelona, i que estarà al servei dels científics catalans, per una banda, de la comunitat científica catalana, per una banda, i, per l'altra, de les indústries, sobretot per als assaigs de simulació. Aquesta supercomputadora estarà connectada amb les xarxes internacionals de supercomputació i farà que disposem d'una potència de computació d'entre les deu primeres d'Europa.

L'altra iniciativa d'alt nivell és l'IDIADA, és a dir l'Institut d'Investigació Aplicada de l'Automòbil, les obres del qual començaran a primers de l'any que ve a la comarca del Baix Penedès. És el projecte més ambiciós que es planteja la Generalitat un cop finalitzada la construcció del nucli bàsic del

laboratori general. L'Institut ha de prestar serveis tant a la indústria automobilística, i fer possible el manteniment a Catalunya dels únics centres tècnics que hi ha a Espanya i impedir així que ens convertim exclusivament en productors, que ens dediquem només a l'«ensamblatge» de vehicles. Però, a més, l'Institut ha de donar suport, sobretot, a la indústria de components sobre la qual graviten unes creixents exigències per part dels fabricants d'automòbils, de vehicles, i que en bona part aquesta indústria de components és de titularitat catalana.

El tercer projecte és la creació de l'Institut Català de l'Energia. En realitat, aquest Institut reforçarà una activitat que ja s'està fent des de fa anys i de la qual la Generalitat se sent, sobretot en aquests moments, satisfeta: em refereixo a l'assessorament i el suport a les empreses, per tal que redueixin el consum d'energia. Com aquests dies s'ha dit, la indústria catalana ha reduït durant els darrers anys el seu consum energètic en un 20%, i a això hi ha contribuït, a part, naturalment, de l'acció dels empresaris, l'acció del Departament d'Indústria, que ara serà potenciada a través de l'Institut Català de l'Energia.

A aquestes tres grans iniciatives poden afegir-s'hi iniciatives menys espectaculars, però que van sumant: increment del nombre de beques a l'estranger, generalment amb finalitats molt específiques, molt finalistes; ajuts concrets i creixents per R+D de les empreses —que ja he dit que era un dels nostres capítols fluïxos—; suport a les empreses del país o estrangeres que volen produir productes especialment sofisticats o instal·lar aquí laboratoris de recerca, a vegades d'abast mundial, com ha passat darrerament amb algunes multinacionals; i com això, altres iniciatives. De tota manera, no hem d'amagar el baix nivell de R+D de les nostres empreses, i del país en general, i que això constitueix ara per ara un dels fets negatius de la nostra economia, amb procés de franca millora, això sí, però encara insuficient.

En aquest terreny de la competitivitat hi ha un fet que, alhora, és el nostre millor punt de referència i també el nostre desafiament, i el nostre estímul: és la Comunitat Econòmica Europea. El nostre procés de millora de la competitivitat i de modernització coincideix, en gran part, amb el procés d'adequació a Europa i a la Comunitat.

Per això el Consell Executiu demanarà al Parlament la celebració d'un debat sobre aquest tema. Hem de veure si estem fent el que cal fer des del punt de vista legal, des del punt de vista tecnològic, de formació, d'organització empresarial per tal de no arribar en condicions d'inferioritat manifesta a l'any 1993. Això ho hem de debatre en l'agricultura i la pesca, en la indústria, en els serveis, en l'activitat dels nostres professionals, etcètera. I aprofitarem aquesta circumstància per a demanar a tota la societat catalana que faci aquest examen ella mateixa: als nostres empresaris, als nostres sindicats, a la nostra pagesia, als col·legis professionals... Fan tot el que han de fer? Ho fem nosaltres? Ho fem les institucions? Demanem que aquest debat es faci durant el mes de desembre, just abans de la discussió dels Pressupostos. *(Pausa.)*

La segona idea o força que ha d'inspirar la nostra acció és la d'identitat. El model de país que volem i podem oferir va lligat a la nostra identitat. De fet, no hi ha cap país amb personalitat i creativitat que no tingui ben conservada i forta la seva identitat. No es tracta, per tant, de sacrificar la nostra catalanitat ni la modernitat ni la competitivitat; de fet, estic convençut que si per-

déssim la nostra personalitat col·lectiva, perdríem, en tots els sentits, capacitat i voluntat d'iniciativa, i, per tant, perdríem competitivitat. La nostra identitat va lligada a la llengua, a la cultura, a la vivència de la nostra història i al sentiment col·lectiu de catalans; va lligada, també, a la mentalitat que s'ha configurat a través de la història —i, especialment, durant els darrers tres-cents anys—; va lligada, igualment, a la convicció més o menys conscient que Catalunya té un paper a jugar, té alguna cosa a dir a Espanya i a Europa.

En aquest sentit —en el de ser capaços de crear una realitat i elaborar un missatge que ens transcendeixi, i de fer-ho, precisament, des de la perspectiva de la identitat, des de la perspectiva del nacionalisme—, en aquest sentit, ara, els catalans podríem tenir un bon moment. Nosaltres podem elaborar un nou concepte de nació europea i demostrar la seva viabilitat; un concepte de nació europea basat —com deia en el recent missatge de l'Onze de Setembre— en la cultura i la qualitat de vida amb un fort sentit d'identitat, i, al mateix temps, capaç de viure en el marc d'unitats més grans. Un concepte així, a Europa, és cada cop ara més necessari; a l'Europa de l'Est no cal dir-ho, però també a l'occidental. Si avui, quan anem pel món, se'ns escolta —i se'ns escolta!— és, en determinats casos, pel nostre dinamisme econòmic, en d'altres pels nostres pintors i arquitectes, en d'altres pels Jocs Olímpics, però sovint, també, perquè ens veuen un dels exemples més reeixits de combinar aquestes dues tendències molt fortes que hi ha en el món d'avui: la que porta cap a un estil global de vida, cap a una certa universalització, i la que vol reforçar la pròpia identitat cultural. La gent vol viure en el marc del món però, al mateix temps, vol que hi hagi algun lloc el qual sigui casa seva. Naisbitt, un dels mundialment més coneguts especialistes de prospectiva, ha escrit recentment —i la veritat és, ara que no ens sent ningú, que ell ens fa més elogi del que nosaltres mateixos creiem merèixer—, Naisbitt, diu, escriu, textualment —o sigui, entre cometes, a partir d'ara—: «Avui Catalunya probablement representa l'equilibri més reeixit entre individualitat i nacionalitat; el model més positiu de manteniment de la identitat pròpia i de participació, al mateix temps, en el conjunt col·lectiu». S'acaba la citació.

En tot cas, és així com ens veuen almenys alguns i no pas dels menys importants ni dels menys documentats. Que tot això arribi a ser del tot cert, que Naisbitt tingui del tot raó és al nostre abast. Però la veritat és que no ho tenim guanyat d'entrada, guanyat d'entrada, la veritat és que guanyat d'entrada no tenim ni la nostra definitiva consolidació com a poble. Ens trobem... És ara, és ara com si anéssim per una divisòria d'aigües; podem caure per la banda bona, la de la consolidació i de la creació del que en diem un poble de qualitat, o per la dolenta: que és la del desdibuixament i de l'esterilitat. Vivim un moment molt delicat en aquest sentit, ple de promeses però ple de riscos. Cal, per tant, que les Administracions catalanes facin ara un gran esforç.

Comencem pel tema lingüístic; i subratllo, com a introit, una frase que manllevo d'un gran lingüista no català que deia que en el cas de Catalunya la llengua és el nervi de la nació. Per tant, és una batalla que no podem perdre. Ja he parlat, al començament, dels progressos que hi ha hagut, que han estat notables, però això no treu que l'ús social del català progressa només lleugerament. Això no treu que persisteixi el risc que el català esdevingui una llengua secundària a Catalunya mateix. Això no treu tampoc que fins ara, almenys en força àmbits, no

hem anat gaire més enllà de la despenalització del català. Naturalment, això requereix més programes d'immersió tant lingüística com cultural, més ajut als mitjans de comunicació catalans, un suport ple —i quan dic catalans..., «mitjans de comunicació catalans», vull dir escrits en llengua catalana, en aquest cas vull dir això; probablement hi ha mitjans de comunicació catalans que no estan escrits en llengua catalana, però ara estem parlant de la llengua catalana—, requereix un suport ple a la televisió en català, més catalanització dels mestres, més estímul a la presència del català al carrer, que si rètols de les botigues, que si senyalitzacions, que si megafonies públiques, etcètera. Tot això s'està fent. I, darrerament, la solució que s'ha donat al tema dels anomenats «serrells lingüístics» ha estat, en aquest sentit, un ajut important.

De tota manera, un català que a Catalunya vulgui viure en català no ho pot fer d'una manera normal; continua trobant-se en situació d'inferioritat a Catalunya mateix. Però ara hi ha un fet positiu: i és que l'evolució del coneixement de català permet avançar en el respecte efectiu del dret dels ciutadans a viure en català a Catalunya. I això en dos terrenys: un, el de la legislació; l'altre, el de l'actitud de la gent.

Abans de prosseguir, crec del cas fer una petita digressió sobre aquest tema lingüístic. Hi ha dues maneres, hi ha dues maneres de mirar de resoldre el problema de les minories lingüístiques: la de base territorial i la de base personal. En el primer cas, la llengua emprada és determinada imperativament pel territori; en el segon, cada persona té dret a emprar la seva llengua. La solució territorial és la que impera, entre altres llocs, als cantons suïssos, a Flandes i a Valònia, a les illes Aaland de Finlàndia, etcètera; per exemple, d'una manera més mitigada al Québec. Naturalment, la solució territorial dóna moltes més garanties a la llengua minoritària, però a Catalunya, tant ara com durant els anys trenta, s'ha implantat —i, a més, així es va demanar— la solució de base personal. Aquesta solució tal com s'aplica no dóna seguretat a la nostra llengua perquè, si bé garanteix —no totalment, però sí en un alt grau— que els catalanoparlants poden parlar català, no assegura que l'entenguin o que el vulguin entendre. Això sol ja situa els catalanoparlants en situació d'inferioritat i la llengua catalana en perill greu de regressió.

Per tant, cal introduir en la solució de base personal que tenim alguna dosi de territorialitat; és a dir, de més estricta obligatorietat d'entendre i d'expressar-se en català. És un tema a plantejar en el terreny legal. Per exemple: s'ha de trobar la manera que els funcionaris, a Catalunya, s'expressin amb tota normalitat en català i que hi estiguin obligats —els funcionaris. I per si algú em volgués mal interpretar afegeixo que se sobreentén que també en castellà. Això ara no passa, això ara no passa. Però normalment els textos legals permetrien una lectura al mateix temps correcta i més favorable al català de la que se sol fer, i he de dir que algun ministeri ha tingut darrerament una actitud més positiva que abans en aquest punt. Però és probable que calgui modificar algun text legal per acabar d'establir l'obligatorietat de l'ús del català a totes les Administracions actuant a Catalunya sempre que algú s'expressi de paraula o per escrit en català. Aquest és un exemple del que ara hem de plantejar, del que hem de plantejar a Catalunya però també al Govern central, sobre aquest tema lingüístic. I ho hem de fer perquè en això hi va la continuïtat de Catalunya com a nació, la continuïtat de

Catalunya com a poble en el sentit ple de la paraula i no en un sentit residual.

Però no tot s'acaba amb la legislació. No hi haurà recuperació del català sense una actitud més decidida per part dels catalanoparlants. Per a enfortir el català cal voluntat política de les institucions i dels polítics, però, per més que aquest front estigués del tot cobert, cal també la voluntat de la ciutadania en l'ús social del català. La batalla de la llengua no és només dels filòlegs i dels polítics, és també i molt especialment de la gent; mentre hi hagi gent que abandoni el català no davant d'una dificultat de comprensió —que això és lògic que ho faci— o per salvar un moment difícil de convivència —que també ho aconsello— sinó que l'abandoni ja d'entrada, serà difícil consolidar la situació de la nostra llengua. I de catalanoparlants que actuen així n'hi ha molts.

Tot això ho hem de fer tenint present dues coses: una que ja he dit, i és que ara això és més fàcil de fer perquè el grau de coneixement del català és molt més alt que fa deu anys. Per exemple, en el conjunt de Catalunya ara són poques les persones de menys de vint-i-cinc anys que, a l'hora d'anar a buscar feina, no puguin contestar sí a la pregunta de si saben parlar català. L'altra cosa que vull advertir —i aquesta és molt important, me l'han sentida dir ja moltes vegades però ara la repeteixo amb la mateixa insistència i amb el mateix subratllat de sempre—, l'altra cosa que continua essent certa és que el bé més preciós de Catalunya és la seva convivència, i que a això cal adequar tota la nostra acció col·lectiva. No podem crear situacions de rebuig; fóra dolent que hi hagués catalans castellanoparlants que se sentissin agredits, que se'n sentissin realment; és a dir, no parlo d'alguns anticatalans que miren de burxar en aquest tema fent veure que se senten agredits. Cal evitar això —que se sentin agredits, que se sentin de debò agredits— en nom de l'eficàcia, de la justícia i —ho repeteixo— de la convivència. I en nom de l'eficàcia i de la justícia i de la convivència també he de demanar als castellanoparlants que facin més esforç en l'ús social del català, que, de tota manera, difícilment el faran sense una actitud més decidida dels catalanoparlants. Als uns i als altres —els catalans catalanoparlants, els catalans castellanoparlants—, als uns i als altres els vull dir el següent: tenim un país, Catalunya, amb un bon grau de desenvolupament i, per tant, amb un bon nivell econòmic, amb un bon clima de convivència, modern i d'orientació moderna..., perdó, i d'orientació europea, modern i d'orientació europea, i que ha estat capaç d'acollir i d'incorporar molta gent vinguda de fora. Tot això és fruit de la nostra història i del doble esforç econòmic i cultural que el país ha fet durant els darrers segles, els darrers segles, els dos o tres darrers segles; no em remunto a l'Edat Mitjana. Aquest esforç ha configurat —aquest doble esforç, l'economia i la cultura— una personalitat pròpia, amb una mentalitat que, pels resultats, podem qualificar de positiva, d'eficaç i d'adaptada al nostre temps. D'aquesta personalitat, la llengua i la cultura pròpies de Catalunya en són un factor del tot determinant. És feina de tots els que vivim a Catalunya i de Catalunya preservar-les i enfortir-les.

Bé, ara seria excessiu que dediquéssim a altres temes relacionats amb la identitat el mateix temps que he dedicat a la llengua, relacionats específicament amb la identitat, perquè amb la identitat hi està relacionat tot. Seria excessiu que ara parlés, amb la mateixa extensió amb què ho he fet de la llengua, de la cultura

en general, de la cultura popular, de l'ensenyament, de la vivència de la història, del sentiment col·lectiu, de la manera de difondre'l i de reforçar-lo.

Qui sap si fins i tot, seguint aquest fil, hauríem de parlar de la manipulació en sentit desnacionalitzador que s'ha fet aquest estiu del tema del nostre himne nacional. O bé potser hauríem d'avançar ja que la posició del Govern de la Generalitat serà contrària al projecte del qual es comença a parlar, del districte universitari únic per a tot l'Estat, i ho serà sense dissimular-ne el motiu, i és que alguns diuen: «no, és que això incrementarà la massificació; no, que hi hauran dificultats tècniques...»; no, escolti'm, no és aquest el motiu; ho serà, no per raons tècniques, sinó per raons lingüístiques i culturals, per raons d'identitat nacional catalana.

Però bé, si anéssim per aquí jo m'allargaria massa i els en faig mercè. Amb tot —sempre hi ha una repesca en el que els dic, com veuen—, amb tot voldria dir dues paraules sobre un aspecte de la nostra identitat que no és cap dels aspectes clàssics, la llengua, la cultura, la consciència històrica, etcètera. Durant els darrers dos-cents cinquanta, tres-cents anys —ja saben que jo en el terreny de la reflexió històrica bàsicament em moc en aquest període dels últims tres-cents anys—, durant els darrers dos-cents cinquanta, tres-cents anys Catalunya ha anat elaborant un model de societat netament diferent del de la resta de l'Estat i netament diferent de quasi tot el sud d'Europa, que en la pràctica marca molt els catalans. Hem tingut durant els darrers tres-cents anys una evolució social, econòmica i de mentalitat diferent; hem elaborat uns valors socials en bona part diferents dels dels territoris que ens envolten; és una societat, la nostra, molt basada en la societat civil i, per tant, en l'esperit d'iniciativa, la moral del treball, la tolerància, la moderació i la convivència. És una societat on la promoció personal —també evidentment l'econòmica— és possible i és valorada; una societat de forta influència europea i que s'esforça a combinar la tradició amb la modernitat, l'arrelament amb l'internacionalisme. Tot això no forma part dels ingredients clàssics de la fórmula nacionalista, però, de fet, com he dit, marquen una manera de ser i a més poden provocar l'adhesió de molta gent, també de molta gent d'origen no català, catalana avui. Perquè en conjunt, com diu l'historiador Jackson —que també és molt amable amb nosaltres, però que evidentment no és català, ni és de cap partit polític català—, com diu l'historiador Jackson, després d'afirmar —ell ho diu— que el nacionalisme és la força política més important que opera a Europa, diu, textual, cometes: «Catalunya és un exemple positiu de nacionalisme civilitzat». Esperem que això sapiguem convertir-ho realment en una veritat indiscutible.

Resumeixo aquest segon gran apartat del meu discurs, ja saben: competitivitat però també identitat. Nosaltres no podem ser només un país competitiu i progressiu, civilitzat i ordenat i net. Nosaltres no podem ser, per exemple, com la Llombardia, que és més rica i és més poderosa i potser en certs aspectes és més progressiva que nosaltres, però que no té una identitat nacional pròpia diferent dintre d'Itàlia. La història ens ha fet d'una altra manera a nosaltres i no podem girar-li l'esquena, ni volem.

He dit abans que les idees força que proposo per al salt endavant que ara com a poble hem de fer eren dues parelles d'idees força. La primera, la competitivitat i la identitat; la segona, la

segona parella, sentit comunitari i projecció. Sense aquest complement el nostre esforç col·lectiu i el seu resultat quedarien coixos. Sense competitivitat i sense esperit competitiu no anirem enlloc, però només amb competitivitat i esperit competitiu podem fer una societat inhumana que al final, sense valors més transcendents i sense cura per les persones, també es desfarà. Recordin que l'any passat els vaig parlar en aquest mateix debat —o sigui que no és res nou, ho reconec, però em sembla que és bo que no sigui nou, que hi hagi continuïtat en el pensament i en l'acció—, l'any passat en aquest mateix debat els vaig parlar del tríode persona-societat-nació i els vaig dir que el punt de referència bàsic, el punt més important era la persona.

Per altra banda, sense identitat no serem res; no tindrem ni energia interior, ni solidesa, ni competitivitat, però si la vivència de la identitat ens portés al tancament en nosaltres mateixos, també acabaríem ofegats en la nostra pròpia reclusió.

Bé, parlem, doncs, del sentit comunitari. Deia que no podem sacrificar segons quins valors —deia abans—, que no podem sacrificar segons quins valors; em referia concretament a la catalanitat, a la modernitat i a la competitivitat. Doncs, bé, tampoc no podem sacrificar els interessos legítims de les persones i sobretot de les menys afavorides; no podem anar endavant acceleradament, però escopint pels costats tots els que no poden seguir. Un país és com una flota, que normalment navega a la velocitat del vaixell més lent o que, si tan lent és aquest vaixell, trasllada a un altre de més ràpid tota la seva gent; el que no fa una flota és abandonar la gent d'un vaixell avariament i indefens a la fúria de la tempesta o a l'agressió de l'enemic. De la mateixa manera, Catalunya no pot abandonar la gent que no pot seguir, no la pot abandonar a les seves pròpies insuficiències, als seus handicaps. Aquesta preocupació, l'hem tinguda sempre i hem procurat ser-hi conseqüents.

Per això hem dedicat enguany 2.400 milions entre el Departament de Treball i el de Benestar Social —són exemples que els poso per il·lustrar només breument el que els deia—, hem dedicat aquesta quantitat a la renda mínima d'inserció. Per això només l'any 1990 haurem dedicat 5.200 milions a millora d'habitatge social i infraestructures de barris; per això la Generalitat subvenciona l'adquisició d'habitatges a les parelles joves; per això el pressupost per a l'atenció a la infància, que fins fa poc era molt baix, enguany ja és de 2.500 milions; per això, també, m'enorgulleix poder demostrar que un —i és demostrable, ben demostrable—, que un dels camps d'acció en la comparança entre l'abans i el després de l'assumpció de competències per part de la Generalitat, un dels llocs on aquesta comparança ens és especialment favorable és en el de l'habitatge popular, concretament a través d'ADIGSA.

Per això, com abans he dit, els pressupostos dedicats a la vellesa i a les persones disminuïdes s'han incrementat tant; Catalunya és, i és fàcil de demostrar, una de les comunitats autònomes més actives en aquests camps, tot i que ja sé que això no ens evitarà mai les crítiques.

Un altre perill contra el sentit comunitari i contra la nostra cohesió és el perill de desequilibri territorial. Aquí el perill en part és objectiu, és a dir, hi ha perill que algunes comarques no es desenvolupin prou, però sobretot és subjectiu i relatiu: no hi ha cap comarca a Catalunya que en aquests moments no progressi —estic parlant en termes de producte i de renda familiar

disponible—, però sí que és cert que hi ha comarques que el seu progrés és inferior al de les grans comarques urbanes, industrials i turístiques. I sobretot és important —i a la vegada és una mica «frapant»— la imatge de gran creixement i d'enriquiment que algunes d'aquestes comarques urbanes, industrials i turístiques donen enfront de les altres. Això pot fàcilment crear un sentiment de frustració més enllà del que la realitat objectiva justificaria.

En tot cas, sigui el que sigui, torno a l'exemple de la flota: hem d'arribar tots a port. Per als qui..., i n'hi ha, n'hi ha en la pràctica, una altra cosa són els discursos, en la pràctica n'hi ha per als quals això potser no resulta entenedor, o almenys actuen com si no fos entenedor, perquè estan massa obsessionats per l'eficàcia, per la competitivitat, que és important però que no ho és tot, o per les imatges de prestigi; per a aquests, per als que estan massa obsessionats per això, deixin-me dir que sense cohesió interior i sense un mínim d'equilibri interior l'eficàcia és falsa, la competitivitat és fràgil i les imatges de prestigi enganyadores. Conscient d'això, la política de la Generalitat s'ha orientat des de sempre a aconseguir un desenvolupament global del país. I ho ha fet actuant en tres sentits: resoldre les comunicacions, crear fonts de riquesa *in situ*, agrícoles i ramaderes, industrials, turístiques, etcètera, i elevar el nivell de benestar: escoles, assistència sanitària, instal·lacions esportives, etcètera.

Òbviament que falta molt per fer. Amb tot, m'atreveixo a dir també en això que en aquests camps en el conjunt de Catalunya mai no s'havia fet tant com ara. Entre les moltes dades que podrien il·lustrar aquesta afirmació n'hi ha una de fàcil explicació: el Pla Únic d'Obres i Serveis, i hauríem d'afegir a això altres contribucions que continuen fent les diputacions. En quatre anys —parlo ara del Pla Únic d'Obres i Serveis—, en quatre anys quasi ha doblat —i vull subratllar-ho això—, quasi ha doblat la quantitat total del Pla Únic d'Obres i Serveis i la participació de la Generalitat ha passat del 17,9% al 57,10. He dit que ho volia subratllar perquè aquesta acció de suport a tots els municipis de Catalunya, que no és l'única, però aquesta concretament —i ara a més hi hauríem d'afegir els ajuts dels consells comarcals—, posa de manifest la voluntat del Govern de la Generalitat de fer de tot el país quelcom de ben travat, de cohesionat i d'equilibrat.

Permetin-me que els parli ara de la projecció. No seria exacte dir que la voluntat de projecció és el complement de la identitat, que és una dosificació, una mica d'això, una mica d'allò; no, no és això. En el nostre concepte, almenys en el nostre concepte, la identitat comporta intrínsecament i necessàriament la projecció, la projecció en tots els sentits, cap al futur, cap a tota la geografia física, humana, cultural, econòmica, etcètera, política, del món; la projecció i l'obertura cap a les grans tendències intel·lectuals i espirituals del nostre temps, també. La Generalitat això ho ha fet, i no només..., i ho ha fet fins al punt que més d'un especialista en ciències polítiques, i no només espanyol, ha parlat i ha dedicat estudis al que ells en diuen la política exterior de Catalunya. Un d'ells, per exemple, comença el seu estudi sobre aquest tema dient —i té molta raó, i per això ho dic—, dient —i va lligat a allò que la projecció és una necessitat intrínseca i necessària de la identitat—, dient que la política exterior de Catalunya va molt lligada a la política interior i que totes dues tenen un objectiu —diu ell—: convertir Catalunya —i és cert, és l'objectiu nostre—, convertir Catalun-

ya en una de les regions més dinàmiques d'Europa. I és ben cert, ho hem dit sempre i ho torno a subratllar, que si només treballlem de cara endins no assolirem el nivell al qual aspirem; quedem petits.

Per això, com molt bé descriu aquest autor, hem mirat de projectar Catalunya enfora econòmicament i culturalment, artísticament i políticament a través d'articles, de llibres, d'anuncis —també d'anuncis—, de seminaris, de cursos, etcètera. Ho hem fet a través del moviment regionalista europeu, però també a través de governs estatals; ho hem fet molt a través de la infinitat de recursos que ofereix la societat civil europea i americana. Ho hem fet també intentant definir, políticament i doctrinalment, el que pot ser el paper d'un país com Catalunya —i altres de semblants— a Europa i al món. Ho hem fet responnent a objectius geoeconòmics i geopolítics molt propers —per exemple, relacions amb les regions veïnes del sud de França, o bé la definició d'una àrea mediterrània nord-occidental que, al meu entendre, té grans possibilitats—, ho hem fet, repeteixo, responnent a objectius geoeconòmics i geopolítics molt propers, o bé projectant-nos molt lluny, amb una finalitat de vegades més de mentalització universalista —perquè potser poc és el que en podem treure de pràctic, de vegades—, però més amb una voluntat de mentalització universalista de la nostra gent que no pas de resultats concrets immediats. I vull subratllar això darrer: necessitem que Catalunya es projecti per fer acte de presència en el món, perquè se'ns conegui, per garantir un mínim de reconeixement a la nostra cultura, o per fer negocis —també per fer negocis—, però, a més, ho necessitem —aquesta projecció, la necessitem— com a escola de formació de la nostra gent.

A tot això vull afegir una consideració que no és ni estrictament política ni estrictament cultural i econòmica: per a un país, i per a la seva identitat, és molt important saber quin és el seu posicionament en el món —o bé quin posicionament tria: els posicionaments es poden triar. Espanya, per exemple, mentre el seu posicionament bàsic —i, en certs aspectes, gairebé exclusiu— va ser Hispanoamèrica i la «hispanidad», va ser una cosa, i va fer unes determinades coses; però quan s'ha posicionat, aquests darrers anys, amb referència, sobretot, a l'Europa occidental, ha fet unes altres coses, i, fins i tot, ha estat diferent en un cert sentit. El moviment catalanista va voler posicionar Catalunya —va ser un acte de voluntat, aquest—, va voler posicionar Catalunya en el món, primer a través del modernisme, en un sentit radicalment —radicalíssimament— centre i nord-europeu, i després amb el noucentisme, en un sentit també molt europeu, molt radicalment europeu, però més mediterrani. Algunes vegades, aquests posicionaments poden haver tingut quelcom de forçat, o de molt parcial; en canvi, el Govern de la Generalitat creu que ara ens trobem..., que ara, Catalunya, tots, ens trobem en un bon moment per posicionar Catalunya d'una manera equilibrada i molt d'acord amb la seva realitat i amb la seva història —que és la nostra realitat, també, la nostra història.

Nosaltres hem tingut, històricament, tres vocacions que avui es dona el cas —avui, avui— que les podem conjuminar: la vocació europea, d'arrel europea, d'arrel carolíngia —que és la que està a l'origen del nostre mil·lenni i que hem mantingut molt viva sempre, i que és molt actual, avui, aquesta vocació europea—, la vocació mediterrània —més intermitent que la

que ens relliga amb el nucli central europeu, però molt real— i la vocació hispànica —que incorporem més tard que l'europea, i en la integració a la qual no hem reeixit del tot, però que representa també, en tots sentits, una inqüestionable realitat. I ara passa que aquestes tres realitats —Europa, Mediterrània i Espanya— són..., ho he dit al començament, són emergents. Ja he dit també aleshores que cal dir això amb un punt de mesura, sense massa petulància, però són emergents. I Catalunya es troba justament en el punt de coincidència d'aquestes tres realitats. Hem de saber assumir aquest fet, que és molt positiu.

Si en aquest punt de confluència no hi ha res, o hi ha un país cansat, un país poc ambiciós, no en treurà cap profit, ni hi podrà aportar res, tampoc, pel seu compte. En canvi, si hi ha un país de qualitat, si hi ha un país amb una personalitat forta, si hi ha un país conscient del paper que pot jugar, si hi ha un país cohesionat, si, a més, aquest país té una gran capital, com Barcelona, aleshores, aquest país pot fer molt.

Els recordo —per passar a la tercera i última part del meu discurs— que tot el que els he estat dient fins ara es resumeix en quatre paraules, que voldria que fossin, per als catalans —per a les institucions, per a la societat civil, per a les persones—, quatre idees força, que fossin quatre idees força: competitivitat, identitat, sentit comunitari i projecció. Quatre idees força capaces —és propi d'una idea força— d'estimular la gent, de desvetllar idees i iniciatives. És això l'important: que la gent s'ho faci seu. I, naturalment que les institucions, començant per la Generalitat, ofereixin un marc idoni per a la seva aplicació, que ofereixin un marc idoni per a la seva aplicació. I molts dels aspectes d'aquest marc idoni són interns nostres, catalans.

Però, en un altre sentit, aquest marc, que és aquell on exercim el nostre autogovern, no depèn només de nosaltres. Vostès ja saben que des de fa molt de temps dic que, tal com està sortint, la nostra autonomia resta molt per sota del que hem reclamat sempre, del que entenem que és el nostre dret. De fet, se'ns intenta conduir cap a una situació subalterna, cap a una situació en què no tindríem —si ens hi arribessin a portar— ni autoritat suficient en el nostre propi país ni garantia absoluta per a tot el que configura la nostra personalitat col·lectiva.

La posició del Govern de la Generalitat continua essent la dels dotze punts que vaig anunciar ara fa quasi quatre anys aquí mateix. D'aleshores ençà, hem pressionat perquè aquests punts fossin tinguts en compte, en alguns punts amb més o menys èxit: per exemple, en el tema dels «serrels» lingüístics, en alguns aspectes de caràcter cultural, en el tema de la LOGSE —que, en conjunt, més aviat ha consolidat, i potser la gent no n'ha estat conscient, d'això, però és així, en conjunt més aviat ha consolidat les nostres competències autonòmiques—, en algun traspàs concret i en algunes coses més; en d'altres, en canvi, el resultat ha estat més aviat de reculada: per exemple, en el cas de la Llei de Costes —que, personalment, em continua semblant un molt radical atac contra l'autonomia catalana, o bé en les diverses actuacions, per exemple, en l'àmbit del benestar social. En conjunt, el resultat no ha estat pas nul, però ha estat insuficient.

Pel que fa al finançament, som a l'espera de la ja propera nova negociació. Durant aquests anys s'ha produït un fet positiu, i és que el gran increment de l'activitat econòmica que hi ha hagut ha comportat una puja considerable dels ingressos deri-

vats dels impostos recaptats per la Generalitat —bé..., de vegades oblidem que l'èxit o el no-èxit d'una política fiscal depèn, evidentment, del seu nivell d'activitat econòmica, fonamentalment. Això que acabo de dir, lligat amb els canvis en el sistema que es van introduir el mes de novembre de 1986, en aquella negociació entre —entre d'altres, però fonamentalment— entre el Secretari d'Estat i el Conseller d'Economia de l'època, en Cullell —ja saben que sempre..., aquells canvis que es van introduir aleshores han fet que millorés el nostre finançament. I vull tornar a dir una cosa: jo sempre he qualificat l'acord de 1986 no pas com a definitiu, ni com a totalment bo, però sí com a globalment positiu. De tota manera, continuem per sota del que entenem que, fins i tot aplicant criteris de solidaritat compensatòria, i pel que són les nostres necessitats com a societat desenvolupada i cridada a una creixent competència amb tot el món, i amb Europa en primer lloc, estem per sota del que en tots aquests aspectes ens correspondria. I això ve agreujat per algunes pràctiques puntuals, o fins i tot per la manera de fer d'alguns ministeris.

Estic segur que, encara que representi un allargament del meu discurs —m'imagino que tots vostès han vingut disposats a sentir un discurs llarg i carregats de paciència, cosa que els agraeixo—, concretament estic segur que, tots vostès, això que vaig a dir ara, sí que agrairan que els ho expliqui, i és que els parli del plantejament bàsic de la Generalitat respecte a la nova negociació sobre el finançament.

D'antuvi, defensarem dos principis: més autonomia financera —i, per tant, disminució del grau de condicionament de la despesa— i més eficiència econòmica, gràcies a la corresponsabilització fiscal —que sempre hem defensat.

Un principi bàsic serà que hi ha d'haver igualtat de recursos per habitant dins d'un mateix nivell competencial, especialment en tot el que es refereix al servei als ciutadans. És a dir: es pot discutir si una comunitat autònoma menys desenvolupada ha de poder dedicar més recursos a la política de promoció i desenvolupament per mirar de posar remei al seu subdesenvolupament, però el que no es pot admetre és que un ciutadà de Catalunya —i això passa— disposi de menys recursos per tot allò a què té dret per la seva condició de ciutadà. Això és discriminatori, greument. Per exemple, un nen català no ha de disposar de menys recursos per a l'escola que el d'una altra comunitat autònoma, encara que aquesta tingui un producte interior brut més baix. O Catalunya no pot tenir menys recursos per persona gran —residències, llars, atenció primària, etcètera— que una altra comunitat autònoma. I, en canvi, això ara passa.

En aquest aspecte, tampoc no hi ha d'haver desequilibri en els recursos a causa de les diferències d'estatut, en aquest aspecte del servei al ciutadà, no hi ha d'haver desequilibri en els recursos a causa de les diferències d'estatut —em refereixo al tema del sistema foral i del sistema comú. Naturalment, nosaltres, com a fet addicional, caldrà que examinem el finançament de les competències específiques previstes a l'Estatut català, o de les coses que són molt específiques també de Catalunya —el tema lingüístic, per exemple.

També volem examinar les possibilitats d'ampliar la participació de les comunitats autònomes en l'administració i gestió tributària, a través de la delegació de gestió prevista a l'Estatut —article 46—, o de la participació en una futura administració integrada —independent, aquesta administració integrada, de

l'Administració central, i, evidentment, també, independent de les comunitats autònomes—, cosa que en uns primers comentaris ha indicat —m'ha semblat que estava obert, en aquest sentit— el mateix Secretari d'Estat —d'Hisenda, s'entén.

Finalment, vull posar l'accent en un punt molt principal, i que està en la línia —ja expressada abans— de la corresponsabilització fiscal, i és que, al nostre entendre, el nou sistema s'hauria de basar en la participació de les comunitats autònomes en la recaptació, en el seu propi territori, d'un impost dels que es poden catalogar com a importants, pel que fa al volum recaptatori i pel que fa a la flexibilitat respecte a l'activitat econòmica. És a dir, que la comunitat autònoma es pugui beneficiar de la seva pròpia activitat econòmica. Actualment, aquests impostos grossos, dels quals podríem mirar que algun d'ells pogués ser recaptat per la Generalitat, són l'IRPF, l'IVA i l'impost sobre societats. Abans de prendre una decisió, evidentment, caldrà examinar amb tot detall els avantatges, els inconvenients d'un i d'altre —i discutir-ho, òbviament, no cal dir-ho, amb l'Administració central—, analitzar tot el procés d'harmonització que hi ha dintre de la Comunitat Econòmica Europea, la tabulació tributària territorial, etcètera.

Després, quan faci, al final de tot, una referència a la política econòmica espanyola, comentaré un últim aspecte, que ara deixo pendent, sobre la futura negociació del finançament. En tot cas, queda clar que el tema més important que té la Generalitat, d'aquí a l'estiu de l'any que ve, és aquest. Per això, i en general —per això, però també per moltes altres coses—, seria molt benvingut, per tant, un clima positiu en les nostres relacions amb el Govern central.

S'ha parlat molt, durant els darrers mesos, i s'hi han donat moltes interpretacions —algunes, un pèl fantasioses—, d'un nou clima, més distès i més dialogant, més obert a acords, entre el Govern central i el Govern de la Generalitat. I és cert que ara el diàleg és més fluid i que, del mes de març ençà —gairebé m'atreviria a dir el dia exacte—, hem assolit alguns objectius que feia anys que inútilment perseguíem —potser modestos, però que tenen la seva importància. Mirarem de consolidar aquest clima de diàleg.

Sobre això, em sento en l'obligació de dir dues coses que algú —sobretot si hi té interès— pot interpretar com un fre, com un fre que jo volgués posar a una possible dinàmica positiva. Però que no ho és. No ho és, no és un fre, no podria ser un fre, perquè jo no em podria contradir amb l'orientació, ben pública —no pas d'amagat, ho vaig fer— que vaig donar a la relació del Govern de la Generalitat amb el Govern central immediatament després de la victòria electoral de Convergència i Unió el mes de maig —maig, juny— del 1988. Ben pública. Ni tampoc podria entrar en contradicció, jo, amb la consigna que he tornat a donar més recentment, el mes de març, quan, de cop i volta —el passat mes de març, repeteixo—, el PSOE i el Govern central han modificat el to i l'estil de la seva relació amb el Govern de la Generalitat. Ni tampoc no em podria contradir amb l'interès..., amb el que he dit sempre, que és que l'interès polític del Govern de la Generalitat —i una cosa més important que l'interès polític del Govern de la Generalitat: l'interès general de Catalunya—, que aquests interessos són tenir una relació positiva i fructífera amb el Govern central, sigui quin sigui el Govern central, sigui quin sigui el seu color polític. Però això no treu que calgui dir dues coses.

La primera és que, de fet, els resultats fins avui són més limitats del que a primera vista pot semblar; és a dir, hi ha més ambientació i més «envoltori» que resultat —ja és important, l'«envoltori», també, no deixo de reconèixer-ho, però, en tot cas, amb el tema dels mossos d'esquadra, per exemple, podré il·lustrar això que els dic: que els resultats han estat més limitats del que sembla.

La segona cosa que he de dir és que, aquesta negociació, la Generalitat l'ha de fer des de la posició d'autoexigència nacional. No és cert que qualsevol acord sigui bo: només ho són, de bons, aquells acords que com a mínim no són incompatibles amb una real autonomia política, amb l'autonomia que correspon no a una regió amb poca vocació d'autogovern, sinó a una autèntica nació. Dient això els vinc a dir que, en realitat, hem d'evitar tot allò que pugui portar-nos a fer que només parlem de competències i finançament, competències i finançament... Hem de parlar també del concepte general d'autonomia, del rang de la nostra autonomia, de com les institucions autonòmiques poden tenir una real autoritat dins del seu propi territori, sense que se la rosegui per dintre; hem de parlar de les actituds que hi ha d'haver envers la nostra autonomia —envers totes les autonomies, ja que som a l'«Estat de les autonomies», però d'una manera molt particular envers la nostra—; hem de desmuntar els mecanismes subtils que ens situen quasi sempre en condicions d'inferioritat, i, evidentment, hem de recordar —una cosa que potser es va silenciar més del compte, en el moment de la transició— que Catalunya, dintre d'Espanya, és un fet diferencial.

Tot això ja figura als dotze punts del febrer del 87 —poden rellegir-ho, o ho podem llegir demà. I tot això pot discutir-se —de fet, ja ho hem intentat— a través de la Comissió de Cooperació, a la qual vostès saben que hi donem —i hi continuarem donant— una gran importància. Però no podem permetre ser conduïts a una mena de diàleg poc incisiu a través del qual, de tant en tant —parlant de..., no només de competències, de finançament, sense una autèntica penetració política en els temes—, de tant en tant, ens donen alguna cosa.

Vostès saben —perquè ho he fet públicament— que jo m'he interrogat sobre la real causa del canvi d'actitud del Govern central i del PSOE respecte al Govern de la Generalitat i a l'autonomia catalana —sobre la real causa i sobre l'abast, però ara parlem de la causa. Perquè, tot i les limitacions que abans he explicat, seria bo, molt bo, que aquest canvi s'amplifiqués i arribés a crear una nova situació; seria bo que la causa real, almenys en bona part, no fos només de tàctica electoral o conjuntural, sinó que respongués a una voluntat de plantejar-se de debò la qüestió de Catalunya. A aquest interrogant jo responc —si més no com a hipòtesi de treball, a mi m'interessa respondre, si més no com a hipòtesi de treball— que potser sí que hi ha aquesta voluntat de plantejar-se de debò la qüestió de Catalunya. Això ens obliga, per una banda, a avançar en aquesta direcció, però també a dir les coses pel seu nom, sense embuts i sense por —allò que he dit abans, del districte universitari únic: no és per raons tècniques; és perquè, de fet, sabem perfectament que el districte universitari únic serà, a la pràctica, un instrument de descatalanització de les universitats catalanes: per això. Hem de dir el que volem sense preocupar-nos massa de si a curt termini ho aconseguirem o no: només a través d'un llenguatge franc es pot assolir allò que es pretén. Per altra banda, és

important —és important—, si ara no se solucionen bé les coses, que, de cara al futur —perquè ni la vida ni la història no s'acaben amb nosaltres—, que, de cara al futur, la reivindicació nacional de Catalunya quedi plantejada en el seu just nivell.

Continuarem reclamant que la Generalitat pugui nomenar els secretaris municipals; continuarem reclamant el traspàs de la Formació Professional Ocupacional, les cambres agràries, etcètera —aquestes cambres agràries que, de fet, és incompreensible que no ens hagin estat traspassades—; continuarem reclamant del Ministeri de Benestar Social un tracte diferent, no contrari a la Generalitat ni discriminatori envers les entitats catalanes, com passa; continuarem reclamant que l'Institut Català de la Salut no cobri amb tant de retard, de vegades amb un any i mig —no afecta cap llei, això, però destrossa el funcionament de l'autonomia i el seu prestigi, evidentment—; continuarem reclamant que el Ministeri d'Agricultura no deixi de banda determinats sectors del nostre camp, com ha fet i fa sovint, i reclamarem estar presents en la negociació a la Comunitat Europea sobre la pesca mediterrània, per tal d'evitar que es repeteixi la fallada que el Ministeri va tenir en el cas de l'avellana.

Bé..., i coses com aquestes. O bé també continuarem negociant el tema del TGV, i oposant-nos a iniciatives tan estranyes com que el Ministeri d'Indústria digui que vol ajudar el tèxtil espanyol amb excepció del de Catalunya, o, evidentment, ens oposarem que el Ministeri d'Obres Públiques digui que no es pot fer una autovia al Maresme —i, si volen, demà els explicarem per què, en això, hi posem tanta insistència. Coses d'aquestes. Moltes. Totes les que calguin.

Però, a més, diem —i direm— que Catalunya no és una regió més d'Espanya i que o bé les autonomies s'interpreten de forma generosa i aleshores podem mirar d'enquibir-nos en l'esquema general —naturalment amb les nostres especificitats de llengua, cultura, etcètera— o bé hem de reclamar canvis en el nostre text estatutari. O bé, simplement, hem de fer que els textos actuals permetin, a través d'un pacte polític, una aplicació autonòmica a Catalunya que sigui satisfactòria —cosa que és perfectament possible, i després m'hi tornaré a referir, a això.

Darrerament, la premsa ha atribuït al senyor Felipe González, President del Govern, la idea que cal que el Govern central i el PSOE tinguin una política catalana —no ho ha dit el mateix President, que quedi clar, ho ha dit la premsa; ignoro què hi ha, d'això. Hom queda una mica parat —jo, almenys, quedo una mica parat— que, a aquestes altures —si és que és així—, el President del Govern pugui creure que no té una política catalana, i que n'ha de tenir una. Però passaré això per alt i només diré que, en el grau que això pugui significar un canvi real, el Govern de la Generalitat explorarà a fons les possibilitats que hi pugui haver. Les possibilitats que hi pugui haver, per exemple, d'aquell acord polític al qual acabo de referir-me —i en dir «acord polític» parlo més en termes institucionals, en termes, diguem-ne, de problemes de fons, que en termes estrictament, diguem-ne, de política de partits.

Explicaré amb un exemple el que vull dir. La LOAPA va ser fruit d'un pacte polític entre la UCD i el PSOE; el Tribunal Constitucional va desmuntar la part principal de la LOAPA —no tota, però la part principal sí—, però, el pacte polític —que ja..., quan el Tribunal es va pronunciar ja no consistia en un acord entre la UCD, que havia desaparegut, i el PSOE, sinó simplement en la voluntat política del PSOE—, això va persis-

tir. I si bé és cert que aquella sentència de l'any 1983 ha permès defensar parcialment l'autonomia —això és cert—, també és cert que la persistència de l'esperit i de la voluntat d'aquell acord polític entre la UCD i el PSOE ha fet possible en molts aspectes que, en la pràctica, la política que va inspirar la LOA-PA continuï vigent: l'Administració central té mil maneres, de fer-ho —i cada dia en descobrim una de nova els que no som de l'Administració central ni tenim, diguem-ne, la seva experiència de dos segles, diguem-ne, de govern des d'una administració central.

I tot això té efectes molt concrets —això no és només parlar, oi?, no és només boira—, té efectes molt concrets i molt negatius. Doncs, bé, l'acord polític que ara hem de veure si és possible és el contrari del que la UCD i el PSOE van fer l'any 1982. És a dir: que tot aquest aparell de l'Estat, i totes les possibilitats d'interpretació dels textos, es facin no contra l'autonomia de Catalunya —i, poc o molt, contra les autonomies en general—, no en un sentit reductor, sinó en un sentit, com a mínim, de respecte, i si pogués ser, evidentment, amplificador —almenys en el cas concret de Catalunya, que, ho repeteixo, evidentment no és una comunitat autònoma com les altres.

És això possible? En el nou clima, és això possible? Jo no puc avançar el que en aquest sentit podrem arribar a fer, però sí que he de dir que durant els propers mesos jo mateix —jo mateix—, i les persones més lligades a la negociació amb el Govern central, hi dedicarem una atenció extraordinària —és a dir, fora del que és la nostra atenció normal en aquests temes, que ja és molt alta.

Mentrestant hem de dur a terme una acció de reforçament del país, especialment en tres direccions: la de la vivència nacionalista, la de la sensibilitat social i la de l'exigència moral. El Govern socialista, o un dia un govern del Partit Popular, poden —o podrien— continuar creient que es pot fer el sord a les reclamacions catalanes. Nosaltres no som violents, tenim un sentit constructiu no solament de la política catalana, sinó també de l'espanyola, ens sentim cridats a tenir un sentit positiu, en aquest terreny. Per tant, a curt termini no els fem por; en canvi, a llarg termini els preocupem més que ningú, perquè veuen en Catalunya una realitat molt sòlida i diferenciada de llengua i de cultura, i això ha durat més que els governs, i que els règims, i que les modes —com s'acaba de demostrar, entre altres, per exemple, a la Unió Soviètica—, una realitat molt sòlida i diferenciada de llengua i de cultura, de model social, de sentiment col·lectiu. I això hi és i hi serà. I, si un dia sembla que no hi és, tornarà. I, això, alguns, ho saben.

Per això, perquè Catalunya és això, és un tema que necessita mentalitat d'estat, per ser resolt. Només un dia que el poder espanyol estigui dominat per un autèntic sentit d'estat ens faran cas: que hi estigui dominat també en això, perquè no em costa gens dir que en altres punts, en alguns punts concrets, hi ha hagut una mentalitat d'estat, durant aquests darrers anys, però només el dia en què també en això hi hagi una mentalitat d'estat, només aleshores, realment, això entrarà en camins de solució. Potser també el dia que ens necessitin, per a alguna cosa més puntual, potser no tan definitiva, però que pot ser molt important, segons i com. Algun dia ens necessitaran —això està clar, no? Qui sap si, suposant que la crisi econòmica fos més greu del que jo de moment vaticino, pot ser que passi aviat això, no? Perquè Espanya, com he dit, és un país emergent, però és enca-

ra molt més fràgil, és molt menys sòlid, *en tot*, del que en moments d'eufòria —una mica petulant, fins i tot— de vegades s'ha dit. Per tant, tampoc no pot menysprear tantes col·laboracions, sobretot quan baixi la bromera —per dir-ho així— del que són resultats... reals en un 50%, però no en l'altre 50%.

Mentrestant —ho repeteixo—, podem fer anar el país endavant, com hem fet durant deu anys, podem reforçar la consciència nacional, podem enfortir la nostra cohesió social. Com vostès hauran notat, darrerament afegeixo un altre objectiu a aquesta llista, que és el de la represa de l'exigència ètica. No es pensin que això no correspon a un discurs polític: un país només va endavant si els seus dirigents mereixen credibilitat, i si els ciutadans no defugen les seves responsabilitats. I sense això no es va enlloc. I això correspon al terreny de la moral, no de la tècnica. Amb tot, avui els estalviaré aquest tema.

I, de fet, jo ara podria acabar, si no fos que em cal absolutament, i perdonin... De fet he cobert el meu temps habitual, d'una hora i mitja, una hora... trenta-cinc, exacte, però és que hi ha dos temes que els he de tocar, avui, em són indefugibles. No podria acabar aquest discurs de tanta estona sense referir-m'hi, tot i que també són temes que desborden, en part —un d'ells, totalment—, el nostre marc competencial. Però afecten tant el nostre país i els nostres conciutadans que, unes paraules, sí que les he de dir.

Un d'aquests temes és el de la crisi del Golf. Evidentment no és de la nostra competència, però sí que ens hem de sentir responsables de la preocupació de la gent i de la perplexitat, de vegades, de la gent. De les conseqüències econòmiques que pot tenir, ja n'he parlat. Per la resta, el Govern de la Generalitat no ha pres posició pública sobre el conflicte del Golf, però qui sí que n'ha pres he estat jo mateix, i els partits que donen suport al Govern: Convergència i Unió.

Hem dit —i ho repeteixo ara—, hem dit durant tots aquests dies que Espanya havia d'actuar d'acord amb els seus aliats, i, per tant, ser militarment present al Golf: primer, perquè, quan es forma part d'una aliança, cal actuar d'acord amb el que ella decideixi; segon, perquè és tota l'Europa occidental que participa d'aquesta acció, i seria un contrasentit que, havent-nos costat tant formar-ne part, ara ens en desentenguéssim —ho pagaríem caríssim en prestigi, en coherència, en suport de tota mena; per als qui entenguin, de més, en llenguatge econòmic, en inversions—, i, tercer, perquè, si hi ha un país el qual aquesta crisi pot seriosament perjudicar és Espanya, que és molt dependent del petroli. (Pausa.)

Perdonin un moment. (Pausa.) Bé, mirin, han tingut mala sort, perquè si no hagués resolt aquest petit problema que se m'ha plantejat, el meu discurs hauria estat més curt, i ara serà un pèl més llarg (*rialles*), perquè he trobat els papers. Ja sé que ara l'acudit fàcil és dir: «En Pujol va perdre els papers...» (*rialles*), «però els va trobar». (Fortes rialles.)

Bé, si jo parlo d'això és, primer, perquè sé que hi ha molta gent preocupada, i, després, perquè, en el que en diem línia de pedagogia del país, la gent ha de saber on som; si diem: «ens hem de posicionar a Europa, a Espanya, a la Mediterrània...», quines conseqüències té això? Vull dir, hi ha una pedagogia profunda del país que s'ha de fer, sobretot, en aquest terreny de la política internacional, en la qual, Espanya en el seu conjunt, Catalunya d'una altra manera, però, en fi, tots plegats, hem estat molt absents d'aquests temes, i ara ens és difícil a vegades

entendre segons quines coses.

De tota manera, crec que això que he dit abans, el perquè s'hi ha d'estar avui, ja és fàcil d'entendre; jo només vull recordar a tothom, i també als nostres conciutadans, que a cap país europeu d'aquests amb els quals volem competir —que volem ser igual que ells—, hi ha hagut seriosa oposició, ni política ni popular, a aquestes mesures; a cap. Ara, a casa nostra passa... —hi ha això que he dit abans—, per raons històriques, hi ha poca sensibilitat i comprensió pels temes internacionals.

De tota manera, crec que la gent ho arriba a entendre, però no tothom entén ja les servituds i conseqüències que això comporta, i sobretot una: la de fer-hi anar els mariners de lleva. A mi em seria molt còmode no parlar d'això, però és que sempre he dit: «La Generalitat de Catalunya també ha de tenir sempre molt present allò que preocupa, allò que tortura de vegades, allò que fa patir els seus ciutadans».

Entenc que hem de ser molt sensibles a aquesta preocupació de les famílies, però hem de tenir la valentia, per exigència moral, per honestat i per pedagogia, de dir-nos que no hi havia cap altra solució. M'ho podria estalviar, això, en aquest discurs; però —ho repeteixo— és que la pedagogia del país és un fet molt important en qualsevol política. No pretenc que la gent a mi em tingui per savi, però sí que pretenc que em tingui per honrat i per no demagog; vull que la gent em tingui per un polític que procura no enganyar. La primera cosa que un polític ha de tenir, entre tots nosaltres, és credibilitat, i per això ha de dir la veritat, fins i tot quan no la hi demanen. I per això —i no em faig cap favor a mi mateix— he de dir que el Govern espanyol no tenia altra solució que enviar mariners de lleva al Golf, i no podia anar triant aquests o els altres; tot altre sistema hauria estat més injust i capriciós.

Una altra cosa és la manera poc clara com el Ministeri de Defensa ha anat informant d'aquest tema tan delicat; però això, en darrer terme, és més secundari.

Una altra cosa és discutir si el sistema, el sistema del servei militar obligatori, s'ha de canviar o no. D'aquest tema —i això també m'ho podria estalviar, però ho dic per tal que això no ens vagi, diguem-ne, no ens vagi corcant, no vagi apareixent de tant en tant d'una manera negativa, d'una manera demagògica, d'una manera interessada, d'una manera falsa—, d'aquest tema, no se'n pot seguir parlant com s'ha fet fins ara, de si hi ha d'haver servei militar obligatori o exèrcit professional, ni se'n pot parlar en campanyes electorals o per guanyar vots; ni se'n pot parlar ara, en plena crisi, i quan el que es parla afecta unes persones concretes amb noms i cognoms. És a dir, això tampoc no és un tema per a la demagògia, no és un tema per a la frivolitat; no es pot parlar només del sentiment sense conèixer bé el tema, ni se'n pot parlar sense tenir en compte interessos generals. Se n'ha de parlar quan la crisi s'hagi acabat, quan els nois hagin tornat i, sobretot, quan no hi hagi eleccions.

El Govern de la Generalitat no pot intervenir en aquesta discussió directament, però jo em comprometo, a través dels diversos instruments de què dispo, a procurar que aquesta discussió serena i a fons es faci en el Congrés dels Diputats; que no passi allò que passa sempre, no?, que d'aquí a dos mesos, doncs, es torni a posar en un calaix..., per culpa de tots.

He d'advertir —en un nou intent que ningú no se senti enganyat— que el fet que això es discuteixi no pressuposa que la decisió hagi de ser la supressió del servei militar obligatori, no

ho sabem, no és segur; però, naturalment, si d'aquesta discussió seriosa i no manipulada, i sense cartes marcades, i sense objectius electorals, etcètera, etcètera, en sortís que no cal que hi hagi servei militar obligatori, molt millor; evidentment, molt millor.

Vull expressar, per acabar això, la meua comprensió envers tots els ciutadans de Catalunya que se senten afectats directament —indirectament, ens hi sentim tots—, directament per aquesta situació i vull agrair als joves catalans i a tots els joves espanyols que són al Golf el servei que fan, el servei que fan al país.

Un altre tema, i l'últim, en part també lligat a la crisi del Golf, fa referència a la política econòmica espanyola. És cert, com alguns diuen, que en l'economia espanyola ja feia un cert temps que s'observaven elements de desequilibri i d'incertesa. El Govern de la Generalitat i els partits que li donen suport feia temps que, sense deixar d'adoptar una actitud de suport al Govern central en el tema econòmic —vostès saben que l'hem tingut aquesta actitud—..., però que, malgrat això, insistíem en dos aspectes, al nostre entendre, mal plantejats: el de la manca d'una política microeconòmica i de suport a les empreses i el d'una política fiscal poc favorable a l'estalvi i a la inversió productiva. Darrerament, hem advertit també que el canvi de la pesseta està esdevenint absolutament insuportable per a l'economia espanyola.

De fet, si s'hi fixen, veuran que són tres punts molt lligats al tema de la competitivitat, precisament. No sabem exactament quines seran les conseqüències, per a l'economia espanyola, de la crisi del Golf. Sabem que no seran bones, això segur, i ja en patim alguna, no?, però no sabem quina serà la seva intensitat ni la seva durada. També sabem, però, que estem més ben preparats que l'any 1973 i que l'any 1979. I, per cert, que això em dóna peu, encara que sigui trencant el fil del meu discurs —i allargant-lo mig minut—, per recordar novament que ja des de començaments dels vuitanta la Generalitat i, sobretot, el Departament d'Indústria han fet una callada —però molt eficaç— política d'estalvi energètic. I sobretot em dóna peu, i això és el que vull fer sobretot, per retre homenatge a les persones —no tenen res a veure amb la Generalitat— catalanes que, des de fa molts anys, contra l'escepticisme i àdhuc l'hostilitat de sectors oficials i econòmics molt poderosos, varen iniciar a Catalunya i a Espanya, de fet, però a Catalunya especialment, la política del gas natural. Gràcies a això avui Catalunya pot ser present en la política de gas a nivell d'Estat, i em refereixo especialment a la recent constitució de la Companyia General de Gas; gràcies a això, té i pot aspirar a tenir, a tenir més encara, un bon proveïment de gas a tot el territori, que és la millor energia que podem tenir, i gràcies a això, disposa d'un element de reducció dels efectes de la possible crisi, molt positiva.

Torno al tema central: no podem preveure exactament el que passarà, i per tant, cal que s'adverteixi, i es fa bé que s'adverteixi, a la ciutadania que pot haver-hi una política restrictiva.

El Govern de la Generalitat i els partits que li donen suport —Convergència Democràtica i Unió Democràtica— no aprofitaran aquesta circumstància per crear problemes al Govern central. També creiem que s'han de començar a prendre algunes mesures, i el Govern central ja n'ha pres algunes, però també creiem —i ho dic amb la mateixa força que he dit això abans—, també creiem que no seria bo espantar la gent més del compte i

crear una imatge molt negativa, i també creiem que no seria vàlid aprofitar la crisi —com de vegades sembla— per carregar desproporcionadament els efectes de la crisi sobre tercers —per exemple, sobre les comunitats autònomes o els ajuntaments—, i alguns dels arguments que s'han utilitzat aquests dies no són certs per justificar una possible política en aquest sentit, no són certs.

Si realment la crisi arriba a ser greu, tots haurem de pagar la nostra part, tots. Però els posaré un exemple del que no ha de passar: el Secretari d'Estat ha demanat que retardem dos mesos l'inici de la negociació del finançament; d'acord, però s'ha començat a dir que «la crisi farà que el resultat de la negociació», que «la crisi farà...», sí, «...que el resultat de la negociació probablement sigui més dolent»; s'ha començat a dir això, i aquí sí que hem d'aixecar l'orella. Si per «resultat més dolent» s'entén que, sigui quina sigui la nova fórmula de finançament, si hi ha crisi l'any 1991 i l'any 1992, la Generalitat rebrà menys diners dels que hauria rebut sense crisi —la Generalitat, els ajuntaments...—, d'acord; si vol dir això, d'acord; la Generalitat i tot-hom en rebrem menys. Però si això hagués de servir per, aprofitant el clima de crisi, fer provar una fórmula menys favorable de la que altrament hauríem tingut, i hi ha algun indici que aquesta temptació existeix per part d'alguí, a això ens hi hem d'oposar radicalment. Una cosa és la fórmula, que respon a criteris d'autogovern, de suficiència financera, de responsabilització, d'autonomia en la despesa, de no-discriminació, etcètera, i, l'altra, la quantitat concreta que es rebi, certament, això sí, aquesta sí molt condicionada per la conjuntura, per l'activitat econòmica i pels pressupostos de cada any. Volia que això quedés clar.

Vull fer un segon comentari encara també sobre política econòmica. Tot el país, i per tant també el Govern central, podria ser que es trobessin en el futur proper amb problemes. Com sempre, el Govern de la Generalitat tindrà —ja ho he dit, ho repeteixo— una actitud constructiva, però volem advertir que no es pot reincidir ni en l'oblit de les necessitats de les empreses i de la competitivitat de la nostra economia, ni en la utilització de l'instrument fiscal només amb finalitat recaptatòria. I he d'afegir que no podem continuar amb una pesseta tan alta com ara tenim.

Bé, jo ja sé que tot això és molt difícil, atenció; per això ofereixo aquesta actitud col·laboradora, a veure si podem ajudar a trobar solucions, que no són fàcils. El que passa és que, a totes aquestes coses que estic dient, s'ha d'intentar trobar-hi solucions, encara que sigui difícil; el que no es pot fer és contemplar-les displicentment, com si només fossin la preocupació d'uns quants fabricantets, d'uns quants fabricantets interessats. És el país que ho necessita, això, i ara veuran per què ho necessita el país —en aquest cas, vull dir tot l'Estat—: en un sol dia del mes d'agost, els inversors estrangers varen vendre 1.000 milions de dòlars del deute públic espanyol; va ser bo només perquè l'excés de petulància rebés el seu correctiu, per dir-ho així; allò que dèiem, que comencés a baixar la bromera; 1.000 milions de dòlars en un sol dia de deute públic. Què vol dir això? Vol dir dues coses: la primera, que Espanya va endavant en una part important gràcies al diner estranger d'inversió no estable, d'inversió no estable, d'aquell que en un dia entra i surt, que mentre veuen que n'entra més que no en surt tot va bé, però un dia pot sortir, com aquell dia, i per això el Banc d'Espanya es va almar tant.

Ja sé que això, això que acabo de dir, també complica les coses; perquè sense uns interessos alts i, per tant, una pesseta alta, doncs, no vindrà tant diner d'aquest; ja ho sé, ja. I per això he dit abans, tantes vegades dic: «s'ha d'analitzar a fons, perquè alguna solució hi ha i alguna solució podem suggerir».

Però, per altra banda, això també vol dir una altra cosa, i és que hem d'anar treballant en allò que és estable, allò que no és bromera. És a dir, jo a vegades he dit que Catalunya té una certa tendència al «sidralisme»; tot Espanya té una certa tendència al «sidralisme». S'ha de treballar en allò que no és bromera, en allò que és estable.

Què és estable? No és el *hot money*, no és el *hot money*; és l'activitat productiva del país. Ho repetiré, ho subratllaré: és l'activitat productiva del país, i aquesta depèn de la contenció de la inflació, certament —atenció—, més del diferencial d'inflació que la inflació pròpiament dita i del bon tractament del dèficit, però també de la política de suport fiscal, del suport financer i del suport tecnològic a les empreses, i, evidentment, depèn també del canvi de la pesseta. Com que tot això és difícil —ja ho reconec—, per això —ho repeteixo per enèsima vegada—, com que probablement no es podrà fer una política de blanc i negre, també és cert, per això —ho repeteixo per enèsima vegada— tenim i tindrem una actitud de comprensió i col·laboració, si és que hi ha voluntat de tenir en compte el país real. És a dir, si el país enfoca la seva economia no només des de la perspectiva que pugui tenir un cap de serveis d'estudis d'un gran banc, sinó des del punt de vista d'un home que visqui molt directament quins són els problemes reals de l'economia i de la societat espanyoles i, evidentment, molt més acusat encara catalanes.

Senyores i senyors diputats, estiguiu tranquils —quan dic «senyores i senyors diputats», és que s'acaba, això. (*Remor de veus.*) Senyores i senyors diputats, les discussions de demà, amb tota seguretat, enriquiran el contingut d'aquest debat: en primer lloc, perquè sortiran temes... —doncs mirin, sí que s'estalviaran alguna cosa—, en primer lloc, perquè sortiran temes importants, nous —per cert, que el Govern de la Generalitat i jo, personalment, agrairé molt que surtin—: per exemple, segur que sortirà el tema penitenciari, posem per cas; o segur que sortirà, per exemple, el tema del turisme; segur que sortirà també el tema del medi ambient, que, d'altra banda, vostès saben que el tema del medi ambient és indubtablement un dels temes que cada vegada tindrà més pes i més importància en la nostra societat, i sobre el qual hi ha un compromís formal del Govern de la Generalitat que abans de final d'any ha d'haver creat l'Agència del Medi Ambient; suposo que sortirà el tema dels residus industrials, que si bé és un tema que em sembla que ha canviat d'una manera important el seu plantejament, donat que des del mes de maig, concretament, que es va iniciar el primer pla de residus industrials, va ser retirat pel Govern de la Generalitat, que al mateix temps va presentar, com vostès saben, un projecte d'una nova llei que ha de permetre la revisió d'un nou pla, però no deixa de ser un tema també, diguem-ne, que gravita sobre la nostra política —estic segur que això també sortirà.

Suposo que, probablement, alguns de vostès em podran fer algunes aportacions al tema, per exemple, de com podríem mirar d'aturar aquesta tendència reductora de la nostra autonomia, de la qual ja he parlat abans. Suposo que tot això sortirà. De tota manera, jo ara no en parlo, d'aquests temes, simplement per-

què m'allargaria molt massa, i segona perquè estic segur, repetixo, que demà sortiran.

I només per acabar, pel fet que no estic tan segur, per exemple, que aquests altres temes surtin demà, només per acabar sí que voldria insistir en el tema central, en el que és la meva preocupació principal i que els volia trametre a vostès i a tot el país: nosaltres, ara, ens trobem en un moment que tenim unes grans possibilitats, tenim unes bones cartes, algunes que no havíem tingut mai, però que, de fet, si no les juguem bé, les podríem perdre. En realitat, fixin-se vostès: els Jocs Olímpics o les exposicions universals no són, no han estat mai una panacea, això ho hem de tenir ben present: no ho van ser a Brussel·les, on van tenir una exposició universal i, al cap de dos anys, Bèlgica es va veure submergida en una crisi de la qual ha trigat quinze anys a sortir; no ho ha estat a Montreal, que va tenir dues coses, una exposició i uns jocs olímpics, i ha anat malament fins fa poc; evidentment, no ho va ser a Mèxic.

Per altra banda, el fet de tenir recursos naturals tampoc —i ho saben prou bé— no és una panacea, no és una seguretat que un país anirà endavant. O bé no ho és el fet que hi hagi una conjuntura positiva: hi ha països que aprofiten la conjuntura favorable i països que no l'aprofiten. O bé, fins i tot, els marges de llibertat, hi ha gent que els sap utilitzar bé i altres que no. Vull dir, la democràcia no dona la seguretat que un país anirà bé —i no vull citar un exemple que suposo que tothom pot ara, doncs, endevinar, i que és molt clar. Ni tampoc, doncs, tots els països que tenen un nivell d'autonomia, de *home rule*, important —per dir-ho en termes més universals—, doncs, el saben aprofitar bé, o prou bé.

És evident que disposar de recursos, és evident que disposar d'un bon marge de llibertat, és evident que poder estar submergit en una conjuntura positiva, és evident, també, que poder disposar d'una carta tan excepcional com són uns jocs olímpics o una exposició universal, que tot això és bo, que tot això és molt bo, però, de fet —i em sembla que aquest és un missatge que hem de fer arribar a tots en el país—, els països que van endavant són els que, a més de tot això —i com que això no sé si sortirà demà, sí que en vull parlar, per acabar—, són els que, a més de tot això, o, de vegades, sense tantes cartes positives, disposen d'un bon model social, d'un alt nivell cultural, d'una moral col·lectiva exigent, amb un bon equilibri entre la reclamació dels drets i el compliment dels deures, d'una ciutadania amb iniciativa i amb sentit de responsabilitat i d'una formació, d'una bona formació en tots els terrenys i en tots els nivells. Els països que progressen són aquests, i molts d'ells progressen sense tenir cap d'aquestes panacees. I d'altres que tenen aquestes panacees no progressen perquè no tenen res de tot això.

Tot això que estic reclamant, està en la línia del que abans deia d'omplir el país de contingut. No és segur que, en aquest sentit, les institucions catalanes, ni la societat catalana, fem ben bé el que hem de fer: és una mica de *mea culpa* el que faig, meva i —permetin-me— crec que de molts més. Per exemple, a què donem més importància: al consum cultural, a la formació cultural o a la creació cultural? Tenim una perillosa tendència —perquè és el que vesteix, el que ens fa lluir— a primar el consum cultural: el que la gent agraeix d'una manera més immediata, el que requereix menys esforç, el que ens permet posar més medalles —el consum cultural. I això passa poc o molt en tot i

en tothom: no és cap crítica a ningú, és un element de reflexió que els proposo.

Hi ha una perillosa tendència —no només dels polítics, atenció!— a primar la satisfacció del consumidor per damunt de la del ciutadà. Els sociòlegs anglosaxons ho tenen definit amb dues expressions d'un anglès una mica macarrònic, a primera vista, però correcte, i diuen que hi ha una tendència a primar la *consumer satisfaction* versus la *citizen satisfaction*. I, evidentment, així, nosaltres no desaproveitarem totes aquestes cartes que tenim. És més fàcil fer una carretera que introduir una mentalitat competitiva, està clar, això! I evidentment és més agraït: talles la cinta, etcètera. (*Remor de veus*.) És més fàcil... Jo que en tallo tantes, de cintes (*remor de veus*), tinc molt de mèrit dient això. És més fàcil fer un discurs patriòtic —jo també en faig, de discursos patriòtics, tot sovint—, és més fàcil fer un discurs patriòtic que fer del patriotisme una positiva font d'energia interior i un agulló per a la superació. És més fàcil construir una residència per a gent gran que fer que els fills, tots nosaltres, ens sentim responsables dels nostres pares vells, i és més fàcil també fer una residència que introduir a la societat una autèntica sensibilitat social. És més fàcil criticar el propi país en nom del cosmopolitisme —que, per a molts és una gran superficialitat, no per a tothom, per a molts—, que tenir una autèntica mentalitat internacional. Això és més difícil.

I, amb això, ja ho han vist, amb els exemples que he posat faig referència a les quatre idees força: competitivitat, identitat, sentit comunitari i projecció.

També és més fàcil «donar coba» als ciutadans que demanar-los un esforç: és molt fàcil. És més fàcil «donar coba» als ciutadans que cap altra cosa. És més fàcil, diguem-ne, fer una mica d'*slalom* i no entrar en els problemes —jo ho hauria pogut fer avui i no parlar d'aquest tema que preocupa tants pares de casa nostra. És més fàcil predicar el respecte en abstracte, que vol dir —tothom ho entén d'una manera, quan es predica el respecte en abstracte—, vol dir que ell ha de ser respectat. Això és més fàcil que demanar a algú una contribució en bé de la comunitat: per exemple, que una carretera passi pel seu terreny, o que una escala, una escala de veïns, d'aquí Barcelona, posem per cas, o qualsevol lloc, hi hagi un pis de gent gran o de nens disminuïts. Això és això: que en una escala hi pugui haver un pis per a nens disminuïts o per a gent gran, és realment una epopeia aconseguir-ho, moltes vegades.

Tot això és més fàcil, però un país —entenguin-ho bé—, un país no es construeix només donant, no es construeix només donant.

Bé, no sé si aquests temes sortiran demà en el debat, per això m'he permès tancar amb ells el meu discurs. El Govern de la Generalitat mirarà d'ampliar la seva actuació en aquests camps que són menys fàcils; és un repte quasi ingenu, però necessari si volem contribuir, amb l'indispensable ajut de tothom, a assolir el que és el nostre objectiu avui, a fer de Catalunya un país de qualitat.

Gràcies per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor President. La sessió continuarà demà a dos quarts de deu del matí.

Se suspèn la sessió.

És un quart de dues del migdia i tretze minuts.)

MANUAL PARLAMENTARI

Publicacions del Parlament de Catalunya
21,5 x 17 cm.

Col·lecció de fulls intercanviables i actualitzables amb les referències de consulta més freqüent per al treball parlamentari.

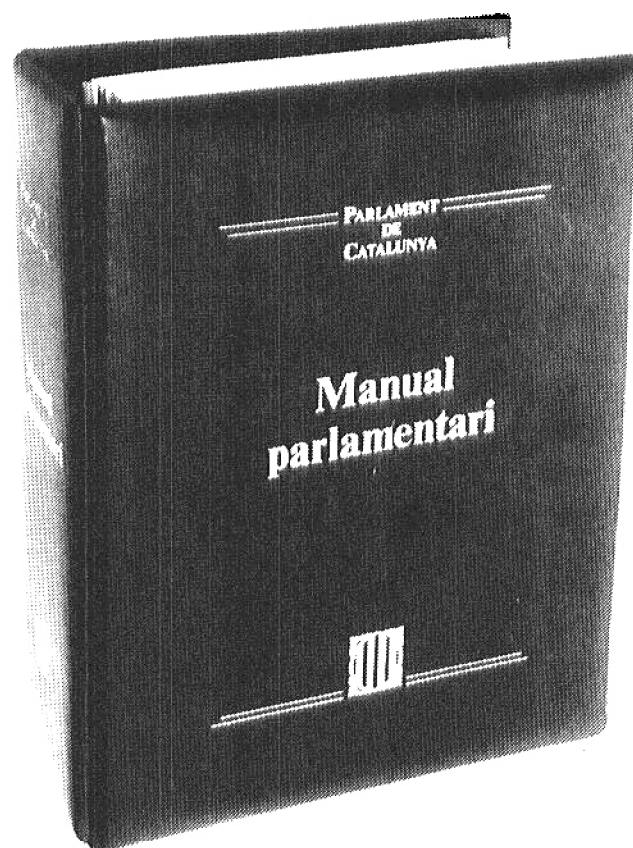
Cada full porta en lloc destacat l'índex de la secció, la subsecció i l'apartat a què pertany, i, si escau, un número de foli, de manera que no hi hagi dubtes quant a la seva col·locació.

L'obra consta de :

- Arxivador de plàstic termosoldat estampat en or i amb anelles, amb capacitat per a 500 fulls.
- Separadors de seccions de cartolina plastificada.
- Blocs de fulls corresponents a una secció o una subsecció tancats en bosses de plàstic soldades.

SECCIONS

- Normes bàsiques
 - Constitució Espanyola
 - Estatut d'Autonomia de Catalunya
 - Lleis de Desenvolupament Bàsic de l'Estatut
 - Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament
 - Lleis Orgàniques de l'Estat
- Els Diputats i els Grups parlamentaris
 - Resultats Electorals
 - Diputats de la Legislatura Actual
 - Grups Parlamentaris
- Els òrgans de la Cambra
 - El Ple del Parlament
 - El President i la Mesa del Parlament
 - Junta de Portaveus
 - Diputació Permanent
 - Comissions Parlamentàries
 - Comissions permanents legislatives
 - Comissions permanents no legislatives
 - Comissions de legislatura
 - Comissions creades per llei
 - Comissions d'investigació
- Règim i govern interior i serveis del Parlament
 - Estatuts de Règim i Govern Interior
 - Normes Complementàries de Règim Interior
 - Horaris Generals i Calendari Parlamentari
 - Organigrama dels Serveis del Parlament
 - Gabinet de Presidència
 - Oficialia Major del Parlament
 - Serveis Generals
 - Servei d'Oïdoria de Comptes i Caixa
- El treball parlamentari
 - Resum de Dades del Treball Parlamentari
 - Índex de Tramitacions
 - Referència dels Textos Aprovats en Anteriors Legislatures
- Directorí institucional
 - Generalitat de Catalunya
 - Administració de l'Estat a Catalunya
 - Principals Serveis d'Administració Local de Catalunya
 - Altres Institucions de Catalunya
 - Institucions i Administració Central de l'Estat
 - Parlaments i Govern Autònoms
 - Organismes Internacionals

PREUS

	PTA
— Obra completa, amb els 457 fulls editats fins ara	1.500
— Arxivador	200
— Joc de separadors	60
— Blocs de fulls disponibles:	
A.1 Constitució Espanyola (i Índex analític)	220
A.2 Estatut d'Autonomia (i Índex analític)	100
A.3 Lleis de Desenvolupament Bàsic (Conté:	
A.3/1 Llei del Parlament, el President i el Consell Executiu de la Generalitat (i Índex analític)	
A.3/2 Llei del Consell Consultiu de la Generalitat (i Índex analític)	
A.3/3 Llei del Síndic de Greuges (i Índex analític)	
A.3/4 Llei de la Sindicatura de Comptes (i Índex analític)	
A.3/5 Llei de Finances Públiques de Catalunya (i Índex analític)	
A.3/6 Llei de Normalització Lingüística a Catalunya (i Índex analític)	280
A.4 Normes d'Autonomia Reglamentària del Parlament (Conté:	
A.4/1 Reglament del Parlament de Catalunya	
A.4/2 Apèndix del Reglament del Parlament	
A.4/2.1 Normes interpretatives o supletòries dels articles del Reglament del Parlament	
A.4/2.2 Normes supletòries dels preceptes del Reglament del Parlament	
A.4/3 Índex analític del Reglament del Parlament i de l'Apèndix del Reglament)	150
A.5 Lleis Orgàniques de l'Estat (Conté:	
A.5/1 Ley Orgánica 2/1979, de 3 de octubre, del Tribunal Constitucional, i Índex analític)	75
B.2 Diputats de la Legislatura Actual (Edició 01.12.84)	420
B.2 1. ^a actualització (01.03.86)	45
C. Els òrgans de la Cambra	75

2.ª EDICIÓ

Jaume Sobrequès
Francesc Vicens
Ismael E. Pitarch

Prefaci dels M. H. Srs.
Heribert Barrera
i Miquel Col·l i Alentorn

Publicacions
del Parlament
de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona 1987. 504 pàgines. ISBN 84-505-6832-3
Preu: 10.000 PTA.

Paper couché i relligadura en
simil pell, estampada a 4
colors, protegida amb
sobrecoberta d'ace-
tat transparent

- 231
fotos a tot color
i a tota plana, originals
de Francesc Català i Roca
i altres fotograts i arxius
- 78 fotos històriques en blanc
i negre, reproduïdes en bitò
- 15 gràfics i esquemes sobre l'organització
i el funcionament parlamentaris

C O N T I N G U T

Prefaci del M. H. Sr. Heribert Barrera
Prefaci del M. H. Sr. Miquel Col·l i Alentorn

**La institució parlamentària en la
història de Catalunya**, per Jaume
Sobrequès i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts Medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts escenari del redreçament
polític
Progressiva decadència de les Corts els
segles XVI i XVII
La desaparició definitiva de les Corts
El Palau del Parlament, per Francesc
Vicens

La Ciutadella de Felip V
Un segle i mig de repressió

L'arsenal de la Ciutadella
D'arsenal a palau reial
De palau reial a Museu
La instal·lació del Parlament durant la
República
L'etapa actual

El Parlament de Catalunya, per
Ismael E. Pitarch

I. Crònica del Parlament
*El parlament de la Generalitat restaurada
(1932-1939)*
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants
en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament
El Parlament de la Generalitat restablerta
Les eleccions al Parlament de Catalunya

II. Les funcions del Parlament
La naturalesa i la funció del Parlament
El sistema d'autogovern de Catalunya
Característiques del Parlament
La funció i les competències legislatives
del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls
de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integradora i solidària
El funcionament del Parlament
L'elecció del Parlament
Els diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de
govern
La publicitat i el coneixement del
Parlament
Els serveis del Parlament

SUBSCRIPCIÓ

CONDICIONS

La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.

La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.

El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Butlletí, però sense dret als exemplars no rebuts.

L'Administració de les publicacions oficials del Parlament pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció. Els preus de subscripció vigents consten al peu d'impremta de cada número de les publicacions oficials.

BUTLLETA

Nom

carrer núm.

telèfon població codi postal

desitja subscriure's al ☐ BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

☐ BUTLLETÍ OFICIAL i al DIARI DE SESSIONS (subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions establertes i els preus vigents,

a partir del dia de de fins al dia 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia

per núm. la quantitat de pessetes

(gir/xec al portador)

..... de de 198

Signatura

BUTLLETÍ OFICIAL

i
DIARI DE SESSIONS
DEL PARLAMENT
DE CATALUNYA

Palau del Parlament
Parc de la Ciutadella
08003 Barcelona

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edició i subscripcions : Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya,
Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, 08003 Barcelona. Telèfon 300 62 63.

Subscripció anual : 5.200 pessetes. Subscripció anual conjunta amb el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* : 10.700 pessetes. Número solt : 120 pessetes. (Preus amb IVA inclòs).

Dip. Leg. B-27.966-80 ISSN 0213-7976 (general) ISSN 0213-7984 (sèrie P)

Imprès per Multitext, SA, Diputació 113-115, 08015 Barcelona

9 770213 798001

07203

